

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basáboz petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Kossuth Ferenc — Arad diszpolgára.
Gyors munka.
Hamisított adókönyvek.
A bankok és a háborus hírek.
A letiport ország.
Nagy kalapok, kis nők, dühöngő férfiak.
Ötlesek a béke körül.
Vasári bünkrónika.
Bestlális apa.
Az elsikkasztott negyedmillió korona.
Tarkaságok

Drága ijesztgetés.

Arad, március 27.

Miután egy éjszaka alatt békésre fordult a helyzet, melynek kiélesedett változatai már az egész ország nyugalmát földúlták, ma este ismét kissé riasztó hírek érkeztek. Németország és Oroszország mozgósít, — jelentette a táviró. Talán ez ismét a háboru előjele volna? Ez újabb elkeseredést eredményez. Pedig a legutolsó napokon általános elkeseredés mutatkozott a háboru ellen. Bizonyosnak látszott, hogy a mozgósítás küszöbön van s ezzel megakadt volna a polgári életnek ezernyi apró kereke; minden megszokott rend fölfordult volna: a tömeggyilkosság gondolata elkerülhetetlen szükségyszerűség gyanánt nehezedett a lelkekre. Szerencsére, a békés fordulat olyan jó jelek között indul, melyek sejtetni engedik, hogy a nagyobb veszedelem már elmúlt a fejünk fölől.

Világosan elárulta Szerbia, hogy épen a legégetőbb szükségben, mikor már szinte órák választották el az első ágyulövéstől, elfogyott az önbizalma és egyetértése. Valaminek kellett történnie. Akár a hivatalos körök akartak pressziót gyakorolni a közvéleményre, akár a sajtó, vagy nép kívánta György látszólagos bukásának híresztelését: bizonyos, hogy a fölfogások Szerbiában is jelentékenyen megoszottak és hogy az utolsó órában mégis csak szóhoz jutott a megfontolás. A király ellen tervezett gyilkosság, a trónörökös szökése, a békepárt fölülkerekedése: ezek mind ellenőrizhetetlenek, csak az a lényeges bennük, hogy György örült harci lármája megszűnt s egyelőre vége a veszedelemnek.

György urfinál sokkal jobban befolyásolja a közvéleményt a hatalmak állásfoglalása. A legnagyobb szükségben, ugylátszik, módot talált rá az öt nagyhatalom, hogy konferencia nélkül, egyszerű jegyzékváltás útján kijelentse az annekszió tényéhez való hozzájárulását. És ha ez a diplomáciai lépés szinte órák alatt ennyire megtudta változtatni a helyzetet, ha ilyen tisztává és könnyen érthetővé tesz mindent, ami azelőtt zürzavaros, misztikus volt, akkor igazán nem lehet érteni, hogy miért nem léptek akcióba a hatalmak egy hónappal ezelőtt? Lelkiismeretlen játék volt Oroszország részéről belekergetni a ku-

dareba azt a kis államot, melyet inkább fékezni kellett volna. Szerbia most már zsákutcába került. A nagy hangon hirdetett harci kedv elpihenhet a pálinka gőzében. Európa hatalmaságai jogosnak ismerték el az anneksziót, Szerbiát pedig senki sem kérdezi. Ha mégis véleményt akar nyilvánítani, senki sem hallgat rá.

Minden emberi számítás szerint ezzel vége volna a háborunak. Szerbia még okoskodhatik és veszekedhetik egy ideig, amíg kedve tartja: a monarkia hadserege könnyen elbánik vele. Ez a lokalizált háboru egyáltalán nem volna nagyobb teher a monarkiaira, mint Bosznia okkupációja annak idején. Igaz, hogy az a vérontás nekünk még mindig tulságosan sok. A monarkianak nincsenek hódítási vágyai, sem fölösleges ezredei. Ha csak lehet, meg kell akadályozni a legesekélyebb vérontást is. És ezért kell még mindig harcolni a béke mellett.

Az eddigi heccből legnagyobb haszna van az osztrák-magyar ármádia hadvezetőségének. Elköltött egy félmilliárdot beruházásokra és a modern hadászathoz szükséges olyan cikkekre, amelyeknek beszerzési költségeit békeidőben egyáltalán nem szavazták volna meg a képviselőházak. Viharos időben azonban nem kérdezi senki, hogy mire kell a pénz? Vehettek géppuskát és csináltathattak csukaszinü egyenruhát, amennyi tet-

A tanársegéd ur szerelmes.

Irta: Ács Klára.

Az orvosnövendékek kíváncsian, türelmetlenül várták az előszobában, hogy mikor nyílik már a tanársegéd szobájába vezető ajtó. A tanársegéd ur szobájában ugyanis az egyik medika volt. Egy szép, magas, karsu, barnahajú leány, aki csak nemrég iratkozott be az egyetemre. Mióta ez a leány föltűnt, Tihanyi Elek dr., a tanársegéd olyan volt, mintha kicsérleték volna. Az előbb oly komoly, rideg férfi jókedvű, nyájas lett. Az orvosnövendékek beszéltek is egymás között, hogy a doktor ur alkalmasint szerelmes Vera kisasszonyba. S ez igaznak is látszott. Tihanyi doktoron észre lehetett venni, hogy nagyon jól érzi magát a leány társaságában. Az előadások alatt csak neki magyarázott, a legjobb helyet mindig az ő számára tartották fönn és a tanulást is egészen elengedte neki a tanársegéd ur. Szóval mindenben előnyben részesítette, ami a fiatal orvosnövendékeket, akik amugy is haragudtak a medikára, még jobban elkészerítette.

— Már egészen kiturnak bennünket mindenhonnan, még ide is be kellett tolakodniok!

Ezt Ecsedy Pál mondotta, egy szép, magastermetű, tüzesszemű fiu, akit az asszonyok nagyon elkényeztettek.

— Ki kéne dobni valamennyit! — javasolta egy másik, mert ennek jó vége ugy se lehet.

— En szívből gyűlölök minden medikát, de még minden más férfipályán dolgozó nőt is!

Ezt egy vézna, kis termetű, sápadt, szőke fiu mondotta, ki végtelenül szorgalmas volt, de nem tudta semmire sem vinni.

— Mindent elvesznek előlünk, mindehová ők akarnak bejutni, ahelyett, hogy a főzökannállal tanulnának meg banni!

Ilyen és ehhez hasonló kifakadások hangzottak el a fiuk között, mialatt egy az ajtót lesték.

— Ugy látszik, a doktor ur és a kisasszony nagyon jól érzik magukat egymás társaságában! — szólalt meg boszusan Gerenday Imre. — Biz Isten, kedvem lenne az ajtót betörni, mégsem járja, hogy az embert így megvárakoztatják! Mióta ezek a lányok betolakodtak, már nem lehet kitatrani. Komisszág, hogy ide mernek jönni. Bizonyosan azért teszik, hogy maguknak doktorférjet fogjanak, hiszen még a holttestekkel is kacérkodnak!...

Mialatt az előszobában a fiuk így és ilyenformán lázadoztak, az egyik orvosnövendék belopódzott a balról nyíló terembe, melyben egy női hulla volt boncoláshoz előké zítve.

Kovács Gyuri, az orvosnövendék megállt a szoba egyik sarkában. Önnanézte a halottat... Ezt a hullát kell hát neki ma felboncolnia. Ma reá került a sor, tudta, hogy ma őt fogják beosztani

— Nem, nem akarok ma boncolni, nem akarom ennek a nőnek a testét felboncolni. Nem tudok késsel közeledni ehhez a leányhoz

... Pedig szeretném a szívét kívágni és megnézni, hogy vajjon milyen. Olyan e, mint a többi emberé? Nem tudom elhinni, hogy olyan volna. Ennek a lánynak a szívét csak úgy tudom elképzelni, hogy az hideg és kemény, mint egy darab kő... Egy lány, aki sohse sir és sohse nevet. Egy husból és vérből alkotott ember, aki sohsem remeg meg a fájdalomtól, aki sohsem pirul el az örömtől. Egy nő, akit nem indít meg a legnagyobb kín és a halálhörgés sem... Szeretném kívágni a szívét, de csak a szívét szeretném eltenni, szeretném darabokra vágni, szeretném megcsókolni azt a szívet. Vajjon fölmelegedne-e a csókomtól?

Kovács Gyuri egy lépéssel közelebb ment a holttesthez.

— Milyen fehér a teste, mint a márvány. Ilyennek képzeltem el mindig, ilyen fehér, hideg márványnak. Ilyen volt életében is. Ilyen hideg márvány volt akkor is, mikor lüktetett benne a vér, mikor élet volt benne. A halál nem változtatott rajta semmit, csak a nagy, csodásan szép, mindig hidegen, büszkén néző kék szemét zárta le. Kovács Gyuri sokaig nézte a leányt, nézte, nézte, anélkül, hogy egy percre is leve te volna róla a szemét. És ahogy ott feküdt előtte a leány, nem vette észre, hogy meztelen, hogy semmi sincs a testén. Eddig mindig nyakig begombolkozva látta. Ez a leány most is fel van öltözve. Ugy tetszett neki, mintha még az arcát is sűrű fátyol takarná... És igaza volt, hiszen meztelenül csak azt látjuk, akinek a lelkét ismerjük, aki a fáj-

szett. Rengeteg humánus intézményt lehetett volna emelni annyi pénzben, ami csak erre a kis ijesztgetésre kellett.

Kossuth Ferenc — Arad diszpolgára

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, március 27.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy egy, talán nem időszzerűtlen, de mindenesetre hazafias eszme részére b. lapjában egy kevés helyet kérjek.

Arad város törvh. bizottsága legutóbb nagybizottságot alakított, amelynek az a hivatása, hogy az aradi Kossuth-szobornak leleplezését, annak ünnepeit előkészítse. Nem kevésbé fontos missió hárult e bizottságra, mert az aradi Kossuth-szobornak, amaz eszmei kapcsolónál fogva, amely azt a vértanuk emlékével egybefogja, nagyobb jelentősége van, mint az ország többi hasonló kegyeletes alkotásainak, s ennek a jelentőségnek a leleplezés ünnepén ki kell domborodnia.

Ám nem elég az ünnepélynek csupán külső diszt, impozáns méreteket szerezni. Gondoskodni kell annak belső tartalmáról, gondoskodni kell az által, hogy a leleplezést olyan cselekedetekkel köttjük össze, amelyek az ünnepély emléket is maradónak teszik, s amelyeknek a szoborleleplezés alkalmul kínálkozik.

Egy ilyen cselekvésre volnék bátor b. lapjuk utján az illetékes tényezők figyelmét felhívni. Vegye föl az ünnepélyt előkészítő nagybizottság programjába, s tegyen az iránt előterjesztést, hogy a városi közgyűlés *Kossuth Ferencet, Kossuth Lajos fiát*, s az országos negyvennyolcas és függetlenségi párt vezérét *Arad város diszpolgárai sorába válassza*. Ugyanakkor, mikor Arad városa éreből való jelét adja Kossuth Lajos emléke megbecsülésének, hajtsa meg az elismerés zászlaját Kossuth Lajos fia iránt, aki bölcseséggel és rendíthetetlen hazafisággal küzd az apjától örökölt politikai hagyományok és elvek érvényesüléseért.

Meg kell jegyezmem, hogy nem vagyok híve annak, mikép a diszpolgári címet bőkezűen, sokszor a hatalmasok hiúságának legyezésére osztogassák. Ezt tekintve, Arad városának talán több diszpolgára is van a kelletnél. De Kossuth Ferencnek diszpolgárrá való

megválasztásával erről nem lehet szó, hiszen őt az országnak igen sok, tekintélyes városa eddig is diszpolgárai közé választotta. De az ő diszpolgárságával Arad városa önmagát tiszteli meg: s a kiváló férfiú érdemeinek elismerése mellett jelét adja annak, hogy a vértanuk városa a szabadságharc emléket nemcsak a múlt iránt való kegyeletben, hanem a jelennek nagy törekvéseiben, e törekvések vezérében is meg tudja becsülni. S némi részében viszonzás is ez a kitüntetés azért a különös, ismételtlen kimutatott érdeklődésért, amelyet Kossuth Ferenc az aradi Kossuth-szobor ügye iránt tanusít.

Nem eshetik itt figyelmen kívül az a véletlen, hogy Kossuth Ferenc ma egyben az ország kereskedelmi minisztere, akinek gondozása alá hazánk ipara és kereskedelme tartozik. Arad, a par excellence iparos és kereskedő város e révén bizonyára hozzá áll legközelebb a kormány összes tagjai közül. S a kereskedő és iparosváros a diszpolgári oklevéllel kifejezést adna annak az elismerésnek, hogy Kossuth Ferencben, mint az önálló vámterület és az önálló jegybank előharcosában megnyugvással és bizalommal látja letéve iparunk és kereskedelmünk, e város két éltető elemének érdekeit.

Miután, tudomásom szerint, Kossuth Ferenc minden valószínűség szerint személyesen résztvesz a leleplezési aktuson, az eszme keresztülvitelére nézve célszerűnek találnám, ha a legközelebbi városi közgyűlések egyike a diszpolgárrá leendő megválasztatást kimondaná s az erről szóló diszpolgári oklevél a leleplezés alkalmával adatként át Kossuth Ferencnek.

Mielőtt ezen szerény ideámat a nyilvánosság elé bocsátottam volna, számot vettem azzal, hogy Arad polgárainak egy része s közöttük sokan e lap olvasói közül a régi szabadelvű párthoz tartoztak. De azt hiszem, a politikai nézetkülönbség, amely őket a *multban* Kossuth Ferencről elválasztotta, alig lehet ok arra, hogy e diszpolgárság javaslatát ők is osztatlan rokonszenvvel ne fogadják. Ez az ügy nem pártkérdés, hanem Arad hazafias lelkületének színvallása, a szent tradícióhoz való hűség megnyilatkozása, a megbecsülése nem egy pártvezérnek, hanem annak a férfunak, akinek személye ma a magyar függetlenségi törekvések fogalmával egyenlő. S ezzel a város kró-

nikáiban legszebben jelölhetjük meg az eszten-dőt, amelyben Arad polgárainak régi vágya: Kossuth apánk szobra megvalósul.

Magamat t. Szerkesztő ur jóindulatába stb.

Egy negyvennyolcas.

Gyors munka.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, március 27

A mai napnak rendkívül változatos programja volt. A parlamentben ma letárgyaltak egy csomó vicinális törvényjavaslatot, azután áttértek az udvarnagyi bíráskodásról szóló javaslatra. Itt *Kmetz Károly* nagy beszédet mondott és bírálta a javaslatot.

Részletes tudósításunk a következő:

(Napirend előtt.)

Iusth Gyula elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. A kormány részéről jelen vannak *Wekerle* miniszterelnök, *Apponyi* és *Günther* miniszterek.

Elnök jelenti, hogy *Siegescu József* oravicai képviselő megválasztása ellen panasz érkezett be. Áttették a 8-ik bíráló-bizottsághoz megvizsgálás végett.

Néhány kisebb jelentőségű bizottsági jelentés meghallgatása után elfogadták harmadszori olvasásban a *lelkészi jövedelem kiegészítéséről* szóló javaslatot.

Elnök javaslatára a jegyzőkönyv idevonatkozó részét nyomban hitelesítik, hogy semmi akadálya se lehessen annak, hogy a főrendiház rögtön tárgyalás alá vehesse nevezett javaslatot.

Megelőzőleg fölolvasták az interpellációs könyvet, amelybe *Pop C. István* az oravicai választás, *Bozóky Árpád* pedig az általános választói jog megvalósítása tárgyában jegyzett be interpellációt.

(Apróbb ügyek.)

Következett

Szatmári Mór előadásában az állami munkásbiztosító alkalmazottainak fegyelmi szabályzatáról szóló, kereskedelemügyi miniszteri jelentés tárgyalása.

Surmin György horvátul szól a javaslat ellen.

Ezután a Ház tudomásul vette a jelentést.

Hoitsy Pál előadó beterjeszti a kereskedelmi miniszter jelentését a kisszilva—órada helyi érdekű vasutáról. Továbbá a homonna—takcsányi helyi érdekű vasutáról szóló jelentést, a vácbudapest—gödöllői helyi érdekű vasutáról szóló jelentést, a nagyszében—sztagotai helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában kiadott jelentést,

dalmát és az örömet elmondja nekünk, akinek a gondolataiba és érzelmeibe be vagyunk avatva. Ennek a kihűlt testü leányának pedig ő egyetlen gondolatát sem ismerte. Egyetlen gondolatát sem...

— A fiu már egészen a holttest mellett állott. Eluralkodott rajta a láz, a teste megvonaglott és a holttest mellé borult.

— Mária... Mária!... — zokogta.

Szerette ezt a leányt, szenvedélyesen, vadul. Szerette ezt a hideg, köszivü teremtést, aki még csak nem is kacagott fölötte. Egyáltalán nem vette észre, nem létezett a számára, mint ha csak a világon sem lett volna. Nem akart tudomást venni róla... Vajjon volt-e valaki más, akit szeretett, volt-e érzés egyáltalán benne?... Olyan nagyon szeretett volna valamit tudni róla, végtelenül vágyott rá, hogy egy, legalább egy érzéséről tudjon, amely benne élt... Nézt, nézte hosszan a halottat és egyszerre borzasztó vágy fogta el: meg akarta csókolni. Csak egyetlen egyszer akarta odapasztani az ajkát a leány hideg ajkára, csak egyetlen-ször megcsókolni jéghideg ajkait az ő egyetlen, édes szerelmének... Most itt senki sem látja, senki, senki és a lány sem utasíthatja vissza, hiszen nem él, nem érzi, hisz nincs benne élet. Hát persze, hogy nem érzi... De hát akkor meg minek csókolja meg, minek, ha úgy sem érzi?... Minek csókolja, ha nem tud róla? Hisz legnagyobb vágya mindig

az volt, hogy ezt a leányt érzésre keltse. Ah, ha egyszer látta volna elpirulni arcát az örömtől, ha csak egyetlen-ször egy könnyecpet látott volna szemeiben, de az a jéghideg érzéketlensége örülttette tette... Mire gondolhatott ez a leány, milyen gondolatok lehettek az agyában?... A szemei már örületesen forogtak, a kezei remegve keresték a kést.

— Az agyát, az agyát kell megnéznem! Az agyát kell megnéznem! Marianna, Marianna!...

Az orvosnővendékek ijedten futottak a szobába. — Mi történt, mi az, az Istenért?... Borzasztó látvány tárult eléjük. A holttest ott feküdt iszonya vágással a fején, az ifju pedig őrdjögve térdelt mellette és magánkívül dadogta: — Az agyvelejét, az agyvelejét keresem. Adjátok hát ide! Ó, hiszen nincs is agyveleje!

A fiuk kétségbeesetten rontottak be a tanársegéd szobájába. Az ott ült *Vera* kisasszonnyal, a legújabb medikával. Csókolódtak egymásra borulva, nem hallva és nem látva semmit abból, ami körülöttük történik.

— Doktor ur, doktor ur, jöjjön gyorsan, *Kovács Gyuri* megőrült!

Vera kisasszony, a medika, fülleg elpirulva, remegve futott ki a szobából. *Tihanyi dr.*, a tanársegéd pedig szintén lángvörösen rohant a baloldali szobába, ahol a holttest feküdt.

Kovács Gyuri akkorra lecsöndesült. Maga elé meredve állott a halott mellett. A tanár-

segéd odament hozzá, gyöngéden megérintette a karját. *Kovács Gyuri* örülten rohant rá.

— Mit akartólem? Ne bántson, engedjen, nem megyek el innét! Itt akarok maradni. Szeretem ezt a leányt. Mért akar hát elvinni mellőle? Maga mellett ott van a kedvese, maga csókolhatja, ölelheti. Igen, a kedvese, tudom és tudja mindenki, csak nem merik megmondani, mert félnek, mert gyávák! De én nem félek, én nem vagyok gyáva. Nem, minek is lennék, hát mi történhetik még velem, hát milyen csapás érhetne még engemet? Ne bántson, nem akarok elmenni innen, ne vigyenek el. Nem engedem, hogy felboncolják, nem engedem, h gy hozzá érjenek... O, Marianna, Marianna!...

Iszonyu volt nézni a vonagló, görcsös rángatózását. Hatan is alig bírták kivinni a teremből.

A hullaszoba ismét üres volt. A fiuk már rég eltávoztak, mikor a tanársegéd ur halkán, óvatosan kinyitotta az ajtót. — Nem fogom ezt a szobát többé nyitva hagyni, — monologizált magában, de ki is gondolt volna ilyesmire. *Szegény Kovács Gyuri!* Igazán sajnálom azt a fiut, olyan szorgalmas, jó tanuló volt. *Vera*val azonban ezentúl ebbe a szobába jövünk és majd vigyázok rá, hogy ne lepjenek meg olyan könnyen bennünket... A tanársegéd ur gondosan körülnézett a szobában, aztán nyugodtan távozott.

illetve törvényjavaslatot ismerteti, amit a Ház általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadott. Ismerteti és elfogadásra ajánlja a ke-repes—gödöllői helyiérdekű vasut engedélyezé-séről szóló törvényjavaslatot.

Bernát István: Kifogásolja a közlekedési bizottság megokolását, melylyel a vasut enge-délyezését megindokolja. Támadja a közuti vas-uttársaságot, mely a fővárostól egy izben oly magas viteldijakat engedélyező szerződést csi-kart ki, hogy később önként maga volt kény-telen ezeket leszállítani.

Szerényi államtitkár megnyugtató kijelen-téseket tesz és ajánlja a javaslat elfogadását.

A Ház általánosságban elfogadja a javas-latot. Majd vita nélkül részleteiben is.

Hoitsy Pál betérjeszti a hólak-trencsényi he-lyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló kereske-delmi miniszteri jelentést. Ezt a Ház tudomás-ul veszi.

(A főudvarnagyi bíraskodás.)

Petrogalli Oszkár előadó betérjeszti a főud-varnagyi bíraskodásról szóló törvényjavaslat igazságügyi bizottsági jelentését.

Bozóky Árpád: Nem fogadja el a javasla-tot, mert a magyar közjog szempontjából sérel-mesnek tartja.

Kmety Károly: Nem tartja valami szeren-csés alkotásnak ezt a javaslatot. Ez a javaslat még a szabadelvű korszakból maradt vissza és konstatalható, hogy azóta sokat javított rajta **Günther igazságügyi miniszter.** A javaslat sérti az egyenlőséget, amikor a királyi családnak a magánjog szempontjából külön jogállást bizto-sít. E javaslat nem szünteti meg a császári udvarnagyi hivatal bíraskodását. Pedig ez egy tisztán osztrák hatóság, noha Bécsben közös hatóságnak szeretnék feltüntetni. A javaslat ennek a hivatalnak a működését konzerválja. Van-e erre szükség? Kívánatos-e, hogy a ma-gyar törvényhozás járuljon egy ilyen intézmény fejlesztéséhez? A maga részéről aggályosnak tartja ezt a javaslatot.

Ugy tudja, hogy a morganatikus ház-aságból származó királyi családtagokra nem fog kiterjedni ez a törvény. De ismer az u. n. „Hausgesetz” egyes, még szűkebb királyi csa-ládot. Kérdés, csak erre terjeszkedik-e ki e javaslat. Jogi szempontból mindenestre abszurd helyzetek fognak előállni. Ki lesz, aki a bírói határozatokat hozni fogja? Ez a közvet-lenül a király személyes joghatósága alá helye-zett bíróság a modern igazságszolgáltatás ösz-szes fontos szerveit nélkülözni fogja. Azt hiszi, hogy ennek a privilégiumnak nem valami na-gyon fognak örülni a királyi család tagjai. Abban a reményben, hogy közjogunknak meg-felelő módosítások elől nem fog elzárkózni az igazságügyminiszter, elfogadja a javaslatot.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy a főudvarnagyi bíróság személyzetét a

király a miniszterelnök ellenjegyzése mellett ogja kinevezni s így a miniszteri felelősség elve érvé-nyesülni fog. A mi a király személyes bírasko-dását illeti, ez csak bizonyos esaládi szinezetű magánjogi pörös kérdésekre vonatkozik. A bi-róság egyebekben a magyar törvények és jog-szokások szerint itélkezik s az rendelkezései szerint jár el.

A javaslatot ezután általánosságban, majd **Petrogally Oszkár, Bozóky Árpád, Kmety Károly** és **Günther Antal** felszólalásai után részletekben is elfogadták.

(Az oravical választás.)

Ezután az interpellációkra tértek át. **Pop C. István** az oravical választás miatt interpel-lál. Hosszasan panasolja, hogy korlátozták a választáson a nemzetiségiek cselekvési szabadsá-gát. Kérdi a belügyminisztertől, hogy van-e tudomása a választáson történt visszaélésekről és hajlandó-e a dologban szigorú vizsgálatot indítani.

Bozóky Árpád interpellációjának elhalasz-tása után az ülés véget ért.

A bankok és a háborus hírek.

A szabadkai polgármester hirdetménye.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 27.

Az utóbbi hetekben az ország majdnem minden részében akadtak lelketlen izgatók, kik a háborus híreket fölhasználták zavarcsinálásra és elhitették a néppel, hogy a bankokban lévő pénzüket háboru esetén, az állam felfogja hasz-nálni. Betétjüket biztosítandó, tehát jól teszik, ha a bankoktól visszakövetelik a pénzüket. So-kan felültek és megrohanták a pénzintézeteket pénzüik visszaadásáért.

Biró Károly dr. szabadkai polgármester helyes érzékre vallóan, elejét akarta venni az ilyen eshetőségnek és e célból ma a következő hirdetményt boacsajtotta ki:

Hirdetmény.

Az ország egyes vidékein, többek között Szabadka városában is, különösen az egysze-rűbb néposztályok körében, a feszült külpoli-tikai helyzetnek nyomában járó háborus hírek-vel kapcsolatban olyan — nem ritkán célza-tos — hírek merülnek fel, illetve lelkiismeret-lenül terjesztetnek, hogy háborus bonyodalom esetén az állam a takarékpénztárakban elhelye-zett magánbetéteket is igénybe fogja venni s ennek következtében a közönségnek az állami jogrend szabályait nem ismerő része a takaré-kbetéteket a takarékpénztárból kivonja.

gyors működése közben át ne tüzesedjék és szét ne robbanjon.

Az önműködő gépszerkezet a töltény ada-golásában rejlik, amely magától elkapja a tölt-ényt s a lövés után villámgyorsan kidobja a töltényhüvelyt és nyomban a következő töltény csuszik a csöbe.

Maga a töltény ugyanolyan, aminőt a Mannlicher ismétlőfegyverben használnak. De a kupakon fülük van s erős szürke zsinór-szalagra vannak feltűzve. A gép lögyorsasága igazán mesés. Egy perc alatt négyszáz lö-vést lehet tenni vele, ez tehát igazán olyan gyorsaság, aminőről eddig fogalma sem volt a katonának.

Természetes, hogy ilyen gyors tüzelő ké-pesség mellett óriási tölténykészlet fölött kell rendelkeznie a géppuskás osztálynak. Ezért tizezer tölténnyel látnak el minden géppuskás osztágot.

Ha ez a gép igazi golyószóró lenne, amely pl. egyszerre szórbhatná szélességben és magas-ságban a golyókat, akkor sik területen zárt hadoszlopok ellen megsemmisítő hatása lenne.

Csak hogy ez alig érhető el, mert az ellen-séges harc vonalak folyton változnak, azonkívül ez oly nehéz feladat, amit a legnagyobb gya-korlattal bíró lövész se mindig oldhat meg. A lögyakorlatok bizonyították, hogy sem álló, sem mozgó csapatokkal szemben nem érte el

Miután ilyen hírek terjesztése magában véve alkalmas arra, hogy a közönség körében felesleges aggodalmat és nyugtalanságot, más-részt egyeseknek tetemes anyagi károsodást okozzon, az ország közzgazdasági életére és hitelviszonyaira pedig kártékony befolyást gya-koroljon, — mint e város és annak minden polgára érdekét szíven viselő első tisztviselője, indítatva érzem magamat, hogy a város közön-ségét figyelmeztessem arra, hogy bármiként is alakuljanak a viszonyok — a magas kor-mány a takarékbetéteknek, mint magántulaj-donnak szentségét — az állami jogrend legele-mibb követelményeként minden körülmények között tiszteletben fogja tartani, sőt ezt nem-csak a magyar jogállam biztosítja önmagával szemben, de a magántulajdon szentsége még ellenséges területen is a nemzetközi jog vé-delme alá van helyezve, — a m. királyi pos-tatakarékpénztárnál elhelyezett tőkékért pedig ezen felül szentesített törvény értelmében ma-ga az állam szavatol feltétlenül és teljes va-gyonával.

Jóakarólag figyelmeztetem ennél fogva a közönséget, hogy a saját jól felfogott érdeké-ben is a nem ritkán egyéni haszonlesésből ter-jesztett híreknek *hitelt ne adjon*, takarékbet-éteit indokolatlanul, csupán csak a háborutól való félelmében ne vonja vissza, mert a betétek biztonsága miatt még a legkomolyabb helyzet-ben is aggodalomra semmi ok fenn nem forog. Szabadkán, 1909. évi március 26-án.

Biró Károly dr.,

kir tanácsos, polgármester.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Matróna sajtópöre.** Budapestről jelen-tik: **Brunner Matróna**, a Szent Vince apáca-rend fejedelmasszonya több, mint tizenöt éven keresztül volt **Vaszary Kolos** hercegprimás házának vezetője. A Matróna mult év nyarán hirtelen megvált ettől az állásától, letette az apáca főkötőt és ötvenhatéves korában — férj-hez ment. **Brunner Matróna**ból **Folenta La-josné** lett, egy csurgói főgimnáziumi tanár bol-dog felesége. A feltűnő eset nyomán különféle hírek keltek nyárnyra. A Nap több cikkben foglalkozott a romantikus történettel. **Folenta Lajos** és felesége sajtópört indítottak A Nap ellen, amelynek részéről **Herczeg Géza**, a cik-kek szerzője vállalta ei a felelősséget. Tholt bíró tanácsa ma tárgyalta ezt a sajtópört. Az ügyet nyilatkozatokkal, békésen intézték el.

A géppuska a hadseregben.

— A meglepetés fegyvere. —

Az orosz-japán háboruban próbálták ki először a gépfegyvert, amelyet a nagyközön-ség ördögös masinának tart s azt hiszi, hogy ezzel úgy lehet söpörni az ellenséget, mint a hóékével a havat. Ez azonban tévedés, mert a géppuska, bármennyire igyekeznek is tökélete-síteni, még mindig nem az a modern techni-kai szörnyeteg, amely egész hadoszlopokat né-hány perc alatt elpusztíthatna.

A géppuska nagyon komplikált szerke-zetű, föl kell állítani, beirányozni, kezeléséhez nagy gyakorlat, hidegvér, bátorság és talá-lékonyág kell. A gépfegyvert lö határa kötözve szállítják s eddig csak kísérletképen hozták be a hadseregbe, de nemsokára minden ezred el lesz látva gépfegyverrel. A legénységet kü-lön kell kiképezni a kezelésére, amelyhez négy-öt ember is elegendő.

Komplikált szerkezetének leírása sok tért venne igénybe, azért csak röviden magyará-zuk meg, hogy mi is az a géppuska, amelynek hatásáról olyan félelmetes hírek vannak elter-jedve a laikus közönség körében. Ez az ör-dögös puska egy állvány-szerkezeten nyugvó gép, alul hűtőkészülékkel ellátva, amelyből használat közben folyton csöpög a víz. E hűtő készüléknek az a rendeltetése, hogy a gép

a géppuska azt az eredményt, amit vártak tőle. A találat nagyobb távolságról csak néhány százalékra rug s néha alatta áll annak a szá-zaléknak is, amit a rajvonalak találatának szám-aránya tesz ki

Ismeretes, hogy az ismétlő-fegyverek go-lyói acélburkolattal vannak ellátva. A huma-nizmus követelménye ez, mert az ilyen golyók átfurják a testet, de a szerveket nem roncsol-ják össze s vérmérgezést nem okoznak. A kiölt Mannlicher-golyó ereje oly nagy, hogy kilenc egymás mögött álló emberen keresztül megy.

A géppuska golyója még ennél is nagyobb röperővel bír. Zárt hadsorok s tömegben rohanó lovasság ellen tehát nagy tüzerőt és pusztító hatást lehet elérni vele. De szétszórt rajvonalak ellen már kevésbé használható, mert ott em-ber ember ellen céloz, míg a gépet nem lehet egy-egy katoná ellen irányozni. Aztán számolni kell az ellenség ágyúival is. A géppuskát ugyan paizs védi, mely fedezéket nyújt a gépet ke-zelő katonáknak is, de ha rézsut, vagy oldalról ágyugolyó éri és feldönti a gépfegyvert, akkor már bajos újból felállítani, kivált ha az ellen-séges ágyugolyó a gépet kezelő katonák egy-részét is megsebesítette.

A gépből oly gyorsan repülnek ki a go-lyók, hogy az ember szemét elkápráztatják s gyöngé idegzetre bántó hatással van az a foly-

A letiport ország.

A szerbiai leszerelés. — György herceg bandavezér?

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 27.

A letiport ország: Szerbia. Ezt a kis államot a legjobb barátja, Oroszország vitte a pusztulásba s a gyilkosan ható komikum terére. Szerbiában ma mindenki lázadzik, káromkodik és szidalmazza Oroszországot, amely könnyelműen belevitte a kis balkáni államot a mostani kritikus szituációba.

Oroszország mellett még György királyfit szidalmazza legjobban, mint aki hosszú időre kompromittálta Szerbiát. A komikus trónörökösről a legkalandosabb hírek szárnyalnak ma is Szerbiában. Némelyek tudni vélik, hogy György legközelebb bandákat szervez és betör Boszniába, viszont sokan azt állítják, hogy Svájcba megy — komolyodni.

A Szerbiából ma érkezett hírek a következők:

A szerb trónörökös lemondása.

György királyfi tragédiája.

Belgrádból írják: A trónörökös lemondásának indító okairól a következőket sikerült megtudni: F. hó 18-án, szombaton este a trónörökös komornyikját súlyos sérülésekkel beszállították a belgrádi kórházba. A nyilvánosság csakhamar megtudta, hogy *Kolakovics István* komornyikot a trónörökös megtaposta, mert nem tisztította elég rendesen urának ruháit. A trónörökös dühbe jött, rávetette magát az ellenszegülő szolgára és néhányszor kegyetlenül megugdalta. A szegény embert az elősiető szolgálattelvő tisztak szabadították ki a trónörökös kezéből. Kórházba vitték, ahol az orvosok súlyos testi sértéseket konstataáltak rajta és sérüléseit halálosaknak jelentették ki. A szerencsétlen komornyik egy napig feküdt a kórházban, ahol Péter király is meglátogatta szárnysegédje kíséretében. A komornyik állítólag ezt mondta volna a királynak: *„Felség! Az ön fia ölt meg!”* Ezt a nyilatkozatát ké-

sőbb megismételte. Tukovics szocialista vezér előtt is. Tukovics azonban nem elégedett meg a komornyik nyilatkozatával, hanem írásbeli nyilatkozatot is kért arról, hogy a trónörökös rugdalta meg csizmája sarkával. Tukovics később megírta lapjában, a „Radnicke Novine”-ben (Népszava), hogy a komornyiktól írásban is megkapta ezt a kijelentést s hogy az tényleg kezei között is van. A komornyik aztán pár órával később belehalt sérüléseibe.

Belgrádban azt is beszéltek, hogy kísérlet történt arra nézve, hogy a komornyik családját megvesztegessék s így hallgatásra bírják. *Allítólag százezer frankot ajánlottak föl a családnak, amely azonban főlháborodással utasította vissza az ajánlatot.*

A komornyikot még aznap, amikor meghalt, éjnek idején titokban temették el, úgy hogy hozzátartozóinak halvány sejtelme sem volt a temetről és csak a szociáldemokrata párt közlönye után szereztek róla tudomást. Később a többi lap is foglalkozni kezdett a dologgal s erélyesen követelte, hogy a gyilkost szigorúan meg kell büntetni, vagy pedig az örültek házába internálni.

Beszélik, hogy a király maga követelte, hogy a trónörökös megtegye ismert nyilatkozatát s amennyiben megtagadta volna, *el volt határozva arra, hogy kitagadja fiát az öröklésből.* A királynak ezt a lépését erélyesen támogatta az egész kormány. A trónörökösnek nem maradt más útja, minthogy engedve a király, a kormány és a közvélemény részéről jött nyomásnak, örökre lemondott trónöröklési jogáról.

Szemtanuk azt erősítik, hogy a trónörökösnek nem volt gyilkos szándéka. Tiszta véletlen volt, hogy éppen a komornyik sérvére lépett s ez okozta a halál gyors bekövetkezését is. A trónörökös sirt, mint egy gyermek s odáig volt a kétségbeeséstől, midőn a komornyik súlyos állapóról értesítették és megtudta, hogy sérülései föltétlenül halálosak. Mindenáron meg akarta látogatni a kórházban s csak akkor állott el tervétől, amidőn szigorúan megtiltották neki. Annyira kétségbe volt esve, hogy már életéért aggódtak és szigorúan őrizték, hogy kárt ne tegyen magában.

Egész Szerbia izgatottságon uszik, úgy, hogy e közben szinte már a külpolitikai válságról is teljesen megfeledkeztek. Nem is csoda. Hiszen György trónörökös, aki háborus beszédei és nyilatkozatai folytán egész Szerbiának bálványozott kedvence volt, ő, a nap hőse, sze-

rencsétlen véletlen folytán hirtelen gyilkossá lett. Az egész ország sajnálja őt, de megbocsátani senki sem tud, senki sem akar neki. S ez a népitélet, amely kegyetlen, ép oly igazságos is. Tüzes temperamentuma, lobbanó kedélye tönkretette őt, aki a nemzet reménye volt. Eleinte mindenki szidta, kárhoztatta, de most: komoly nyilatkozata után s azután, hogy lemondott mindarról, ami Szerbiához fűzte, tragikus benyomást kelt a trónörökös váratlan sorsfordulása.

Mit fog most tenni, mibe fog kezdeni? Szerbiában marad, vagy elmegy idegenbe? De hova?...

Ugy értesülünk, hogy „hivatalosan” legközelebb Svájcba utazik egy évi tartózkodásra.

Belgrádban mindenki tudja, hogy György nemsokára mint egyszerű komitácsi fogja átlépni a Drinát s hősi halállal kívánja nagy bűnét kiengesztelni. A nép fantáziája már látja is őt bombával a kezében... Beszélik, hogy a komitácsik egész raja fogja őt követni és hogy ő lesz ennek a „Halállegió”-nak elismert vezére. Persze hivatalosan azt fogják jelenteni, hogy: „György herceg Svájcba utazott”... Különbö ma már letette egyenruháját s kapitányi rangját is, mert nem akar alkalmat adni az ellenösszeesküvőknek, hogy ebbe is beleszövelljenek.

A kormány holnap vagy holnapután fogja e részben álláspontját körvonalazni a szkupstinában. A király teljesen szolidáris a kabinet akciójával úgy, hogy egyáltalán nem kell fejni a dinasztikus kérdés fölvetésétől.

Ime: ez a tragikus vége Péter király temperamentumos fiának, egy egész nemzet büszke reményének...

Péter király nem dönthet.

Belgrádból jelentik: György trónörökös lemondása kapcsán azt a téves felfogást janszírozzák, hogy Péter királynak, mint az uralkodóház fejének, van joga dönteni afelett, hogy a lemondást elfogadja-e vagy sem. A trónöröklés rendjét az 1903-iki alkotmány állapította meg s ezt csak az alkotmány megváltoztatásával lehetne megmásítani. Az alkotmányt pedig a nagy szkupstina hozta meg, tehát ez a nagy szkupstina van hivatva azt megváltoztatni is. A trónörökös lemondásának a kérdése tehát a nagy szkupstina elé tartozik.

Péter király csak annyiban érvényesítheti a befolyását, hogy fiát, a trónörökös lemond-

tonos bugó berregés, amely a gépfegyver belsejéből ad ki. Azoknak a tisztéknek és legénységnek tehát, akik a géppuskáknál vannak alkalmazva, kitűnő gyakorlat mellett, ritka hidegvért és önuralmat kell tanusítaniok, hogy figyelmük a harc zajában, az észvesztő zaj, tombolás, ágyudörgés, ha álhörgés, löszerkocsi robogása közben egy pillanatra se lankadjon, mert ha legcsekélyebb hibát elkövetik, a géppuska csütörtököt mondhat.

A rajvonalak tüzelését a tiszték irányítják s a hibát gyorsan kiegyenlíthetik, a géppuskánál azonban egy kis hiba miatt percekre megakadhat a tüzelés s ez alatt az ellenséges lovasság meg is rohanhatja.

A géppuskánál néha egy másodpernyi idővesztés is pótolhatatlan. A géppuskás osztálynak kitűnően kell értenie a fegyver műszaki kezeléséhez, a fel- és lemálházásához s a gépet szállító lovak vagy öszvérek nyergeléséhez és felkantározásához. Általában a gyorsaság itt a fő. A géppuska-irányzóknak és lövészeknek tisztában kell lenniök a gépfegyver minden alkatrészével, hogyha valami baj merülne föl, azt rögtön elhárítsák. Igen fontos a géppuska elhelyezése is, kivált szagga ott terepen, ahol az az ellenségnek biztos fedezet áll rendelkezésére.

A távolságot a legnagyobb pontossággal

kell megállapítaniok, mert rengeteg töltény vész kárba, ha a golyók holt szögbe hullanak, a nol nem árthatnak az ellenségnek, avagy előttük, vagy mögöttük csapnak le.

A töltés, irányzás, célzás a legnagyobb éleslátást s távolságbecslő képességet követeli meg. Ha az ellenfelek szétszórt csatárláncba, rajvonalakra oszolva harcolnak, a géppuskák csak akkor támogathatják biztosan a mi katonáinkat, ha azokat valami magaslaton helyezhetik el. Mire azonban az állványt, a paizsot és löszert odavihetik s a gépfegyvert odaállíthatják, az ellenség ágyutüz alá veheti őket, amikor az irányzásról, célzásról szó sem lehet többet.

Ily esetben úgy szoktak tenni, hogy a fedezékben a puskát előre összeállítják, felteszik rá a paizsot, aztán földön kuszva húzzák vagy tolják ama helyre, ahol felakarják állítani. Ennek azonban az a hátránya van, hogy idővesztéssel jár s az ellenséges lovasság megrohanja őket, mielőtt lehetnének.

Ha a géplövészek megzavarodnak, a csavarzavarzatokat nem tudják elég gyorsan kinyitni, kivált ha azok nagyon meg vannak szorítva. Az előrelátó tiszt azonban már az ütközést előtt el szokta rendelni, hogy a csavarokat lazítsák meg, mert különben sem szűk éges, hogy azt nagyon megszorítsák. Három-négy

forogtatás elég, hogy a csavar meg legyen szorítva s ugyanannyi elég kinyitására is.

A géppuskáknak háboruban az a rendelkezésük, hogy meglepetésszerűen működjenek. Amikor az ellenség nem is sejtli, egy fedezet mögül megdörrennek e gépfegyverek s a golyók süvítve csapnak az előnyomulásban levő ellenre. A másik célja az, hogy támogassa a gyalogságot a tüzharcban. A gépfegyvereket a rajvonalak mögött, a jobb- vagy balszárny közelében állítják fel s az első esetben a saját gyalogságuk feje fölött repülnek ki a golyók.

Minden terepen használhatók ugyan, de magas hegyek közt, ahol még az öszvérek is nehezen cipelik a gépfegyver alkatrészeit, sokkal kevesebb hasznukat vehetik, mint sík területen. Hegyes vidéken az ellenség fák, kövek, dombhullamok mögé rejtőzik s csak a feje és puskája csöve látszik ki. Ilyen helyeken a gépfegyver inkább csak félemlítő hatással lehet az ellenségre, kárt azonban keveset tehet.

Éjjeli harcban, ha csak nem váratlan meglepetés idézi elő, a gépfegyver alig használható, mert ha a villamos fényszórók fénykupájával oda is világítanak, a távolságot nem igen tudják megbecsülni s ha ez irányzógépet nem jól állítják be, a golyók kárba vesznek.

dásának-visszavonására bírja. Tudvalevő azonban, hogy György trónörökös az atya és a kormány, valamint Sergejev orosz követ rábeszélésére adta be lemondását, hogy a háboruspártot — lemondásával — elnémitsa.

György trónörökösnek évi háromszázezer frank apanázst fog a kormány kiutalványozni mindaddig, míg a béke helyreáll és viselt dolgai feledésbe mennek. Akkor reaktiválják, illetőleg vissza fogják hívni.

Ha az országban valóban belforradalom ütne ki, a mai kormány a jövő héten lemond s ez esetben katonai kormányt neveznek ki, ha pedig a kedélyek lecsillapodnak, úgy egy hivatalnok-kormány váltja fel a mai háborus kormányt. Szóval a békének nemesak György trónörökös, hanem a mai kormány is áldozata lesz.

Puhítják a trónörökösöt

Belgrádból jelentik: György trónörökösnek a trónról való lemondása még nem intéződött el és előreláthatólag még sokáig nem fog elintéződni. A kormány a döntést teljesen a királyra bízta s Novakovics a levélben, amelyben György trónörökösnek válaszolt, melegen ajánlja, hogy a trónról való lemondást vonja vissza. A miniszterelnök fáradozásai ez ideig eredménytelenek voltak és kételkednek benne, hogy egyáltalában sikerülni fog a trónörökös meggyőzési, György trónörökös lemondásának okairól még mindig a legkülönbözőbb verziók keringenek, de az illetékes helyeken, különösen pedig a trónörökös palotájában odanyilatkoznak, hogy a gyanúsítások egyike sem fűdi a tényeket és hogy György trónörökös a maga kezdeményezéséből idegen befolyás, vagy kényszer alkalmazása nélkül írta Novakovics miniszterelnöknek a levelet. Tagadják azt is, mintha a Kolakovics-affér közvetlenül okozta volna a herceg visszalépését. Bizonyos, hogy nem az ellene felhozott vádak érlelték meg benne a lemondást, hanem az a körülmény, hogy a kormány semmit se tett a védelme érdekében, holott tudták, hogy a vádak alaptalanok.

György trónörökös — így írja a Male Journal, — így nyilatkozott a lemondásáról: A jelenlegi kormány mind a négy pártból áll, az egyes pártok legerősebb támaszai állásban vannak és a kormány nyugodtan nézi, hogy a szerbek jövő királya gyilkos gyanút állítassék oda, anélkül, hogy a rettenetes vád ellen akár egyszer is felemelte volna szavát. Ez okozta visszalépésemet, hát meg akartam mutatni, hogy a bíróságok előtt nem menekülök.

Kavarodás a trónöröklés körül

A beszélgetés tárgya Belgrádban nagyobb részt a körül foreg, vajjon jogosult-e arra György trónörökös, hogy a trónról Sándor cselekedete javára lemondjon?

A szerb trónörökösödést az érvényben levő szerb alkotmány 57—61. szakasza szabályozza. A 57. szakasz ezeket mondja: Szerbiában I. Péter király, a Karagyorgyevics-dinasztia tagja uralkodik. Az ő törvényes házasságából származó első férfiszülött az utódja. Ha a királynak nem lennének utódai, a trónöröklés joga elsőszülöttségi vonalon a férfi oldalakra származik át.

Ha tehát György királynak nem lennének gyermekei, Sándor herceg az esetben örökölné a trónt, ha e tekintetben külön intézkedések nem is történtek volna, ha azonban György hercegnek valamikor fia születne, akkor a trónról való lemondása már azért is érvénytelen volna, mert egyrészt Szerbiában nincs házi törvény, másrészt egy ily törvény nem alterálhatná az alkotmányban biztosított trónöröklési jogot. A szerb alkotmány azt a fel-

fogást fejezi ki, hogy ezt a trónöröklést sem végrendelettel, sem örökösödési szerződéssel, sem házi törvényvel egyszerűen megváltoztatni nem lehet. Egy ilyen változást tisztára a szkupstina tehet.

Ha tehát igaz volna a hír, hogy a tegnapi minisztertanács az ügyet Péter király elé terjesztette döntés végett és ő, a trónöröklés jogáról Sándor herceg javára való lemondását tudomásul vette, illetőleg minden formája szerint kinyilatkoztatni is hajlandó volna, akkor ez aktus ellen már legközelebb súlyos jogai aggályok merülnének föl.

Sándor herceg különben érdekes kijelentést tett ma.

— Tudom, hogy összeveszítettetni akarnak a bátyámmal, Györggyel. Pedig ezt nem fogják elérni.

Hiszen én is egy Karagyorgyevics vagyok. Én bámulom és csodálom Györgyöt. Ha ő nem méltó a trónra, én még kevésbé lehetek méltó.

György lemondásának okai között kétségtelenül a Kolakovics-eset is közrejátszott. A kormánynak nagy szüksége van békére és nyugalomra. A béke követelői közé tartozik a mostani igazságügyminiszter, Ribaraz Sztóján, aki nem kevéssel járult György herceg elhatározásához. Ribarazról egész Szerbia tudja, hogy feddhetetlen jellem és hogy ez a jellem vakmerőséggel határos energiával párosult.

Belgrádból táviratozzák: A király és a trónörökös között megjavult a helyzet. Tegnapi sokáig tanácskoztak.

Belgrádból jelentik: Jovanovics, a szkupstina elnöke és György herceg volt nevelője akciót indít, hogy a lemondást ne vegyék tudomásul. A hozzá közel álló pártokat arra akarja rábírtani, hogy a lemondást ne fogadják el. Egy szocialista képviselő néhány parasztképviselővel együtt viszont azt fogja indítványozni, hogy a szkupstina a lemondást tudomásul vegye.

Belgrádi távirat jelenti: Egy tisztiköltésnek az lesz a feladata, hogy a herceget arról biztosítsa, hogy a róla terjesztett hírek nem ártanak tekintélyének a hadseregben.

György barátja a lemondásról

A N. Fr. Pr. belgrádi tudósítója beszélt György herceg legjobb barátjával, aki a következő érdekességeket mondta el a lemondásról és a trónörökös jövő tervéről:

— Biztosíthatom arról, — mondta György barátja — hogy György senkinek a befolyása alatt nem állott, amikor lemondott trónöröklési jogáról. Sokkal önállóbb és határozottabb, sem hogy valaki befolyásolhatta volna, vagy pedig hogy tőle valamit kiereszkolhattak volna. Környezetében mindenki meglepődött a lemondás hírére. Maga Péter király bámult el legjobban. Napok előtt észrevettem a trónörökösön, hogy erős belső tusát viv. Nemesak a szerb konfliktus hatott rá, hanem a lapok támadásai is konsternáltak. Legjobban az haragította meg, hogy a kormány nem akarta megvédelmezni e támadások ellenében, pedig már napok előtt nyilvánosságra hozhatták volna Kolakovics haláláról ma kiadott hivatalos adatokat.

Az utóbbi napokban gyakran mondta György: „A kormány tudtával gyilkossá akarnak bélyegezni, noha nem vagyok oka Kolakovics halálának. Ezt nem tűröm tovább! Az igazságnak ki kell tünni, ha koronámba kerül is.”

— Nem tulajdonítottam e szavaknak nagyobb jelentőséget, s nagyon meglepett az elhatározása. Nekem az a véleményem, hogy György nem vonja vissza lemondását, bárhogyan is kérlelik. Azt mondta nekem, külföldre megy, ahol komoly tanulmányokkal foglalkozik, hogy ellenségeinek megmutassa, hogy komoly dolgokat is tud cselekedni. Nem hiszem, hogy Sándor herceg elfogadja a trónörökséget, mert sohasem foglalkozott külpolitikai dolgokkal.

György elutazása.

Belgrádból táviratozzák: György herceg hosszabb időre külföldre fog utazni, hogy így megkönnyítse a kormánynak a kibontakozást.

Belgrádból táviratozzák: Tegnapi este kisebb tüntetés volt György herceg ellen és mellette. A háborus-párt mellett tüntető munkások ellene vannak és lehurrogják a tüntetőket. A tisztikörök azt hangoztatják, hogy a legutóbbi események nem ártottak a trónörökös tekintélyének és azt mondják, hogy György politikai intrikának áldozata. Egyébként Kolakovics-esetről felvett jegyzőkönyvnek sem kisémet ad hitelt. A kormány tisztázó kísérletének sem hisznek.

Szerbia teljes leszerelése.

Koronatanács Belgrádban.

Belgrádból késő éjjel jelentik a Magyar Távirati Irodának: Ma délután Péter király elnöklete alatt koronatanács volt, amelyen az összes miniszterek, az államtanács elnökei, a legfőbb bíróságok képviselői és az államszámvevőség fejei vettek részt. György trónörökös a koronatanács előtt megismételte lemondását a trónöröklési jogról és aláírta az arra vonatkozó jegyzőkönyvet, a melyet az összes jelenlevők is aláírtak. György ezután arra a szóbeli kérdésre, hogy ragaszkodik-e lemondásához, igenlően felelt. A koronatanács elhatározta, hogy ezt az állami aktust szkupstina tudomására hozza, ezután Sándor herceget Szerbia trónörökösévé fogja proklamálni.

Mint hírlik, a hadügyminiszter holnap egy rendeletet fog kibocsátani, amely szerint az összes kaszárnyákban levő, a normalis békeállapotot túlhaladó tartalékosokat szabadságra fogják. Ez az intézkedés a teljes leszerelés kezdetét jelenti.

Érdekes végül még megemlíteni, hogy egy lap azt jelenti, mintha Kolakovicsot azért ölte volna meg György, mert meg volt róla győződve, hogy Ausztra és Magyarország kémje.

Szerbia a kijózanodás után.

Berlinből táviratozzák: A „Berliner Tagbl.“ jelenti Belgrádból: A hadügyminisztériumban kijelentik, hogy már nem gondolnak komolyan a háborúra, mert már eltekintve attól, hogy nem lehet a szerb hadsereg tényleg mozgósításáról beszélni, Szalonikiban még a löszerek legszükségesebb részét sem kapták meg. 18,000 töltény, 15,000 shrapnel még a tengeren uszítják.

Belgrádból táviratozzák: A szerb kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy megalázkodás nélkül tárgyalhasson a monarkkiával.

Berlinből táviratozzák: Belgrádi hírlentés ezeket mondja: A régóta lapangó dinasztia-válság egyre akutabb lesz. A nisi helyőrség pronunciamétköket táviratoz szét az országba. A kormány elvesztette a vezérőrséget s a béke feletti döntést a szkupstinára akarja bízni. A képviselők körében arra buzdítják a tömeget, hogy György herceg mellett tüntessenek. Sándor herceg ártalmatlan karakterű fiatal ember, de nincs elég energiája, hogy rendet teremtsen. A szkupstina ha-

rozata fog világosságot hozni a helyzetre. Berlinben azt tartják, hogy Aerenthal báró az az ember, aki meg tudja akadályozni Szerbiának forradalomba való kergetését. A belgrádi józanabb körök is biznak abban, hogy Aerenthal követeléseiben mérsékletet fog tanusítani és akkor nagylelkűségével lekötelné a szerb népet. Ha a monarchia ezt nem teszi meg — mondják Belgrádban — akkor olyan veszedelmet idézne elő, amely Szerbiát elpusztítaná, anélkül, hogy a monarchiának ebből valami haszna lenne.

Az a hír, hogy Oroszország elismerte Bosznia annekszióját, megfosztotta a háborus pártot legutolsó reményétől. Még a legharciasabb körökben is, amelyek sikerükben biztosak voltak, levertség uralkodik. Általános a vélemény, hogy a nagyhatalmak véglegesen kiszolgáltatják Szerbiát a monarchiának.

Belgrádból táviratozzák: Az új radikális képviselők kijelentették, hogy támogatni fogják Milovanovics és Norakovics békés politikáját. A klub ilyen értelmű nyilatkozatot tesz Prodanovics és Sztojanovics új-radikális minisztereknek.

Izgalom Zimonyban.

Zimonyból jelentik: Az események meglöbbenéssel töltik el Zimonylakóit is. Belgrádból menekülők jönnek, kik azt a hírt hozzák, hogy Szerbiában a forradalom kitörése minden ereben várható. A ma reggeli gyorsvonattal távozott el Budapestre Milorenszki Péter szerb képviselő, a szkupstina tagja, családjával, ki a saládját akarja a forradalom veszedelme elől iztos helyen elhelyezni. Ő beszélte el Zimonyban barátainak, hogy igen sok belgrádi salád menekült már Magyarországra rokonaihoz és még számos család fogja ma, vagy holnap követni őket. A zimonyi állomásfőnök is udapestre küldte a családját, mert nem tartja imonyt sem többé biztos helynek. Az egész város rendkívül izgalomban van. A menekülők azt mondják, hogy a szerb nemzet detronizálni akarja a Karagyorgyevics-dinasztiát és connaugthi herceget szeretnék Szerbia trónra ültetni. Sok százezer példányban terjesztik az angol herceg fényképét és röpiratokban ismertetik azokat az előnyöket, melyekben Szerbiának része lesz, ha angol dinasztia kerül a trónra.

Átogatás gróf Forgách követüknél.

Egy magyar újságíró írja Belgrádból: A trónörökös háza előtt kell elhaladnom, amikor gróf Forgáchnál, a követüknél, látogatást teszek. A követség palotájában paradésrés inas fogad. Amikor névjegyemet átfutja, magyar nyelven mondja:

— Ő excellenciája a kertben sétál, tüstint bejelentem szerkesztő urat.

Már éppen távozni akart, amikor az előttem szemben jött vele gróf Forgách. Vette a névjegyemet és mosolyogva közelített felém:

— Miben lehetek szolgálatjára? — kérde pillineselő kedvességgel.

— Ugy tudjuk, hogy a monarchia jegyzéke megérkezett kegyelmességedhez és csak intézkedést vár arra nézve, hogy azt átnyújtsa a szerb kormánynak.

— Sajnálom — mondotta — erre vonatkozólag nem nyilatkozhatom. Diplomata vagyok és hallgatás a feladatomban.

— A trónörökös lemondása milyen hatással van a további tárgyalásokra?

— Igazán félős, hogy intervju alanynak

használ. Okom van arra, hogy ne adjak alkalmat intervjúkra. Ma is megjártam. A „Neue Freie Presse“ most érkezett számában is olyan kijelentéseket imputál, amelyet nem tettem.

— En magyar újságíró vagyok, — mondtam — tudom mivel tartozom Excellenciának és így bizalmával visszaélni nem fogok. Arra kegyeskedjék nyilatkozni, hogy miként ítéli meg György trónörökös lemondásának ügyét.

— A trónörökös lemondása nem tangálja a tárgyalásokat. Ez Szerbia magánügye, amelyben úgy intézkedik, ahogyan jól esik neki. Egyébként láthatta, hogy mennyire komolytalan az egész dolog, hogy milyen formában kezeli a kormány az ügyet. Azt hiszem elég, ha azt látjuk, hogy a halott Kolakovics Istvánnal jegyzőkönyveket vettek fel.

E kijelentése után jóízű kacagott Forgách gróf.

A gróf ekkor barátságos kézzorítással adta tudomásomra, hogy beszélgetésünk végére értünk.

Hamisított adókönyvek.

Segédjegyző a vádlottak padján.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Érdekes bűnügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék Mészky Ferenc volt simándi községi segédjegyző állott a törvényszék előtt, akit azzal vádolt meg az ügyészség, hogy Simánd község 1903. évi adókönyveinek negyvenkét tételét meghamisította. Aradmegye alispánja fegyelmi uton megszüntette Mészky ellen az eljárást, mert a segédjegyző nem volt megválasztott tisztviselő és így ellene fegyelmi uton nem lehet eljárni. Az ügyészség vállalta a vád képviselését. Mára tüzte ki a törvényszék a főtárgyalást.

Mészky Ferenc a tárgyaláson beismerte, hogy elkövette azokat a hamisításokat, amelyekkel a kir. ügyészség vádolja, de azt hozta fel védelmére, hogy a könyvekben eszközölt törzéseket, változásokat és vakarásokat a volt simándi községi jegyző utasítására követte el, aki megbizta a könyvek lezárásával és azt mondotta neki, hogy ne sokat törődjék semmivel, csak „hozza rendbe“ a könyveket. Ő a könyveket ezután a principálisa utasítására rendbe is hozta, úgy azonban, hogy 47 tétel körül egy kis hiba keletkezett.

A kihallgatott tanúk és szakértők nem vallottak a vádlott javára. A szakértők azt állapították meg, hogy a hamisítások által Mészky összesen 11 kor. 35 fillér kárt okozott. A vádlottnak a hamisításokból anyagi haszna nem volt.

A bizonyítási eljárás befejezése után Pogonyi ügyész a vádlott elítéltetését, Marsieu dr. védő pedig felmentését kérte azon a címen, hogy büncselekmény nem fog fenn. A kir. törvényszék Mészky Ferencet felmentette. Az ítélet indokolása szerint, a bíróság megállapítja, hogy a vádlott elkövette a hamisításokat, de mégis felmentő ítéletet hozott, mert a 92. §. alkalmazásával a vádlott büntetését vétségé minősítette és figyelembe vette Mészky töredelmes beismerését, büntetlen előéletét, hogy a büncselekmény elkövetése óta már hosszabb idő telt el, hogy összesen 11 kor. 35 fillér kárt okozott, de ezenfelül úgy találja, hogy mivel a bűnügyi eljárást csak 1907. október 31-én indították meg, a büncselekmény elévült és ezek alapján hoz felmentő ítéletet. Az ügyész a felmentés miatt felebbezett; a felmentő ítélet indokolása ellen felebbezett a védő is, mert a törvényszék megállapította a büncselekményt.

Nagy kalapok, kis nők, dühöngő férfiak.

(Fővárosi levél.)

*

Bolond világ van mostanában; a nők azt tartják, hogy a méteres, sőt másfélméteres kalapok csakugyan szépek és a társaságbeli hölgyek nemes versengése akörül bonyolódik, hogy kinek a frizuráján ékeskedik nagyobb kalap.

Ezt a 'uresa divatot természetesen alaposan megsínylik azok, akik kabarékba és orfeumokba szoktak járni. Azok előtt ugyanis, akik olyan szerencsétlenek, hogy nem az első sorba váltottak jegyet, terebélyes kalap-rengeteg zárja el a színpadot. Ez a kellemetlen dolog persze a legkülönösebb botrányokra és zugolódásokra ad alkalmat.

A minap történt ugyanis a „Bonbonnière“-kabaretben, hogy azok az elégedetlenkedő urak, akik azért váltottak jegyet, mivel a színpadon történő dolgokat akarták látni, előadás közben zugni és morogni kezdtek:

— Kalap! Kalap!

És ez a kiáltás mindinkább erősödött, ugyanarra, hogy annak az énekesnek, aki éppen a színpadon volt, félbe kellett szakítania az előadást. A zajongás, a botrány olyan intenzív fejlődött, hogy a konferanstriének kellett közbelépnie.

— Hölgyeim, az istenért, tegyék le a kalapot.

A hölgyek azonban semmiképpen sem akarták teljesíteni az udvarias kérést és a konferanstrié dühösen távozott. Az énekes megint kijött és énekelni próbált. Nem sikerült. A botrány tovább tombolt. Végre közbelépett az ügyeletes rendőrtisztviselő. Odament a botránycsinálókhoz és kivezette őket.

Erre a hölgyek letették a kalapot.

A másik kalap-botrány a „Parisiana“-mulatóban zajlott le. Ugyancsak egy terebélyes kalaptulajdonosnő ellen. Előadás közben kitört a harcias kiáltások:

— Kalap! Kalap! Kalap!

A hölgy meg sem mozdult. A botrány pedig egyre növekedett.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő erre odament a malomkő-kalapos hölgyhöz:

— Nagysád, — mondta, — nekem nincs jogom arra, hogy a kalap letetését követeljem tőled. De nagyon kérem, tegye le a kalapját, mert különben kénytelen leszek a botrány miatt félbeszakítani az előadást.

Erre a hölgy — ahogy mondani szokták — bájos mosoly kíséretében letette a kalapot. Percekig tapsolták.

Erre a hölgy — ahogy mondani szokták — bájos mosoly kíséretében letette a kalapot. Percekig tapsolták.

A harmadik eset a Magyar Színházban történt. Előadás előtt beült az egyik széksorba egy hihetetlenül nagy kalap. Egy ur, aki a kalap mögött szerénykedett, szelíden megkérte, hogy tegye a ruhatárba a kalapot. A kalap — természetesen — nem hajlott a kérésre, mire a szerény ur gorombáskodni kezdett. A nagy kalapu nő mellett ült egy harciasabb hangulatu ur, aki a gorombáskodásra már inzultusokat kezdett kilátásba helyezni. A rendőrtisztviselő persze azonnal jelentkezett és a két urat a kapitányságra kísérte.

És míg Pesten így javába dühöngenek a botrányok a nagy kalapok miatt, Párisban, ahol szintén csinos kis esetek zajlottak le a színházakban, a hölgyek kitaláltak egy praktikus megoldást. Olyan kalapokban járnak, amelyeknek külön lecsatolható karimájuk van. A karimát a ruhatárban hagyják és a nézőtérre csak kis kalapokban jelennek meg.

A kalapdüh még a csendes Svájcba is elhatolt. Ott azonban sokkal radikálisabb eszközöket találtak ki. A svájci vasutak ugyanis — mint egy francia lap írja — azt a rendeletet hozták, hogy a nyolcvan centiméternél szélesebb kalapok a külön díjszabást kell alkalmazni. Azóta, hogy ezt a rendeletet hozták, egyszerre eltűntek Svájcban a nagy kalapok.

A kalapdüh azonban mostanában — a férfiak kimondhatatlan öröme — kezd eltűnni. A nők ugyanis újabban rájöttek arra, hogy a nagy kalapok nem szépek. A tavaszi divat már a kis karimájú kalapok jegyében született.

Bestiális apa.

Meggyilkolta három gyermekét.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 27.

Kegyetlen hármassággyilkosságról értesít budapesti tudósítónk. Egy elzüllött iparos megölte három leánykáját, majd a feleségét akarta kivégezni, de ebben megakadályozták.

A gyilkosságról ezt a tudósítást közöljük:

Budapest szomszédságában, *Gödöllőn*, közvetlen a királyi kastély mellett szegényes hájlékban lakott *Salkovszky István* asztalossegéd feleségével, három leányával és fiával. *Salkovszky* hajdan gazdag ember volt. Budapesten jövedelmező asztalos műhelyt tartott fenn és sok segéddel dolgozott. Három évvel ezelőtt azonban annyira tönkre ment, hogy semmije se maradt. Az utóbbi hónapokban már éhezett a család. A bajt növelte még az a körülmény, hogy *Salkovszky* folytonosan ivott. Ha néhány koronát keresett valamelyik asztalos műhelyben, azt rögtön elitta.

Ma reggel azt mondta a feleségének, hogy menjen át a királyi uradalmi igazgatósághoz és kérjen munkát.

— Ha nem kapunk munkát, akkor mindnyájan elpusztalunk, — mondta a züllött tevénytés.

Az asszony kevés idő múlva visszajött azzal a szemoru hirrel, hogy nem kapott munkát.

— Akkor menj el a kovácsműhelybe és kérdezd meg, hogy ott kaphatnék-e valami foglalkozást?

Az asszony engedelmességet az urának, habár tudta, hogy a kovács-műhelyben nem kap munkát, mert ott haragudtak az urára. Azért elment s magára hagyta a férjét a gyerekekkel együtt. Ekkor *Salkovszky* azt mondta a fiúnak, hogy menjen el az iskolába. A fiu eltávozott. Az apa erre bezárta az ajtót és a földön, rongyokban fetregő leánykáira vetette magát. Borbálát és Margitot sikerült neki megfogni és fojtogatni kezdte őket. Azután egyiket a másikhoz vagdosta, majd elvett egy vas mérlegkörtét és azzal ütötte a fejüket, amíg meg nem haltak.

A harmadik leánya, a 2 esztendőes *Erzsi* az ágy alá bujt. A bestiális ember a vaskörtét az ágy alá dobálta és néhányszor úgy eltalálta a kis leány fejét, hogy a koponyája megrepedt. Ez is nemsokára meghalt.

Ebben a percben érkezett haza a felesége, *Bonc Mária*. A férj az ajtóban ezt is megrohanta és fojtogatni, ütlegelni kezdte. A nő segítségért kiáltott, amire a szomszédok oda futottak és kiszabadították az asszonyt. Időközben a csendőrség tudomást szerzett a gyilkosságról és kereste *Salkovszkyt*, de az akkorra megszökött. Csak hosszas hajszá után sikerült délután 4 órakor kézrekeríteni Budapest hatá-

rában. A kegyetlen ember töredelmesen vallotta be bűnét. Azt mondta, hogy a nyomor miatt el akarta pusztítani egész családját.

Az elsikkasztott negyedmillió korona.

Vádak egy ügyvéd özvegye ellen.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 27.

Tavaly nagy végtisztesség mellett temették el az öngyilkos halállal kimult *Novák Sándor dr.* ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara pénztárnokát. A temetés után azonban érdekes dolgok derültek ki, a köztisztviselőknek örvendő ügyvédéről.

Fechtig Nándor báró ugyanis feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Novák Sándor* mint az 6 rendes ügyvédje a részére behajtott pénzekből 260.000 koronát elsikkasztott. A rendőrség megindította a nyomozást s ennek eredményeképp az ügyészség vádiratot adott az ügyvéd özvegye ellen. Ebben azzal vádolja az ügyészség *Nováknét*, hogy férje hagyatékából két darab 6000 korona értékű betéti könyvet elsikkasztott. Ezenkívül pedig férje egy villát vett neki az elsikkasztott pénzből, holott az özvegy tudta, hogy férje a *Fechtig* báró féle pénzekből költsékezik. Emiatt orgazdaság és sikkasztás büntette címén kéri az ügyészség feleletre vonni *Nováknét*.

Az érdekes pört ma tárgyalta a budapesti törvényszék.

Az ügyészi vádirat, amelyet fölolvastak *Novákné* előtt, a következő vádpontokat tartalmazza:

Novák dr. a sikkasztott pénzből egy 12.800 korona értékű villát vett felesége nevére. *Novákné*, férje halála napján *Onody Iván* névre szóló 1229 korona és *Novák Nándorné* nevére szóló 4592 koronás betétkönyvet jogtalanul kivett a pénztárból.

Novákné a mai tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnsnek. A cinkotai villát még 1904-ben vették, még pedig férje tisztességes keresetéből. Az 1229 koronás könyv azért szólott *Onody Iván* névre, mert ő született *Onody Ilona* és tévedésből írták: *Iván*. A pénz az ő megtakarított tüpénze volt.

A 4592 koronás könyvről a következőket mondja:

— Közvetlen férjem öngyilkossága után, megjelentek nálam az ügyvédi kör vezető emberei és kijelentették, hogy rovacselást tartottak és férjem, mint a Kör pénztárosa, 1700 koronát sikkasztott. Erre én átadtam a 4592 koronás könyvet, amelyből fődőzték az elsikkasztott összeget, a többit pedig bírói letétbe helyeztem. Nem tudtam, hogy ez bűns dolog. Nem tanultam jogot és ügyvédem tanácsára cselekedtem így.

Ma nem hoztak ítéletet. A tárgyalást hétfőn folytatják.

TANÜGY.

(—) A munkás-gimnázium, melyet a Kölesy-egyesület 1908. novemberben nyitott meg, április 2-ikán, pénteken este fejezi be első évfolyamát. A magyar nyelvi előadás után *Semogyi Gyula dr.* kiosztja az igazolványokat azoknak a munkásoknak, akik rendszeresen látogatták a tanításokat.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Tatárjárás*, operette Félhelyárral. Este: *Biboros Rendes helyárral* (B bérlet).

Hétfő: *János vitéz*, dalmü. Aradi Aranka vendégfelleptével. (C bérlet).

Kedd: *Drótostót*, operett. Aradi Aranka vendégfelleptével. (A bérlet).

Szerda: *Dollárkirálynő*, operett. Aradi Aranka vendégfelleptével. (B bérlet).

Csütörtök: *Szokimondó asszonyság* szimü. Gál Gyula vendégfelleptével. (C bérlet).

Péntek: *Nóra*, szimü. Gál Gyula vendégfelleptével. (A bérlet).

Szombat: *Elnémult harangok*, szimü. Gál Gyula vendégfelleptével. (B bérlet).

Vasárnap: Délután: *Bankban*, tragédia. Félhelyárral. Este: *Erdészleány*, operett. Rendes helyárral. (C bérlet).

* A képzőművészeti társulat husvéti kiállítására ma a következő bejelentések történtek *Dományi József Böhm Pál* „Spanyol fiu“-ja és egy tájképét, mely a muszkai *Dományi-féle* kolnát ábrázolja, *Szamosy Deák Ferenc* képe, *Pettenkoffer* „Menekülő huszár“-ját és több régebbi festményt; *Leopold Zsigmond Van der Veen* három aradi akvarelljét (1860-ból), *eg Zilzer* arcképet és még néhány festményt *Csánk Lajos* egy régi *Hahn-féle* arcképet *Ring Géza* több modern magyar festő műve *Matusik Márton* két *Urhegyi-képet* és *öz Kosztolányi Imréné Böhm-akvarelleket* és több régi festményt jelentettek be.

* **Művészházasság.** *Beregi Oszkár*, a nagynevű magyar színész, aki évek óta a berlini *Rei hard-színház* tagja, jegyet váltott *Adler Aranka* kával, *Adler Mór* komádia földbirtokos és lomtulajdonos leányával. Ez az eljegyzés nagyváradi előkelő szocietásnak igen kedves érdekes eseménye. *Adler Aranka* szép hangja leghíresebb mestereknél iskoláztatta s jele leg egyik berlini konzervatoriumban fejezte művészi tanulmányait. Berlinben ismerkedett meg *Oszkár* s ez az ismeretség csakhamar két művészlélek frigyéhez vezetett.

* **A letépett paróka.** Szokatlan színházi esemény történt tegnap Gyöngyösön, ahol most *Biba Ákos* színtársulata működik.

Gyöngyösön tegnap este „Az ember tragédiáj” került színre és *Ádámot Bihari* játszotta. Az előadás nyolc órakor kezdődött. His a színművész muzsája így morfondirozott:

— Mit csinálók én nyolc órakor Gyöngyösön?

E rövid gondolkodás után a muzsa elpárolg és az ő teljes távollétében kezdődött az előadás. Hát, — menni ment, egy darabig. De amikor bizánci jelenet következett, a tudósítók mesterszavaival élve: megdöbbenő látvány tárult a színpadra. Trefából sem lehetett az ügyet zancinak tekinteni és a *Bihari* körül sorsperter művészek és művésznők kinosan extemporizáltak minthogy a szerepüket nem tudták. Fogalmuk se volt arról, mi fog történni a darabban és igen nos mondatokat rebegtek, miközben az ügyelő, fevesztve, oda nem tartozó szereplőket engedett színpadra, akik keresztül-kasul jártak és igyekeztek a háttérben sikerült vicceket leadni, hogy megmentse a darabot. *Bihari* egy ideig nyelte, nyel az állapotot; türt, verejtékezett; de amikor látta, hogy „Az ember tragédiája” helyett részben a *Bihari herceg*, részben a *Goldstein Számi*, sőt távoli diszkret célzásokban a *Vasgyáros* kerül színre, kapta fejeről a parókát, a földhöz csapta és harsány hangon így kiáltott a nézőtérre:

— Tisztelt közönség! Ezzel a népséggel lehet működni! Kérem a pénztárnál a jegyeket visszavenni!

Aztán egyet intett és a függöny legördült. * **Rathonyi Akos** bankár. Ezen a helyen szoktunk pénzügyi közgyűlésekkel foglalkozni. Most mégis megemlékezünk a Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja részvénytársas-

Európa békéje.

Holnap lesz a döntés.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 27.

Az európai helyzetről legellentéte-
sebb hírek érkeznek, úgy, hogy még
mindég nem lehet teljesen tiszta ké-
pet alkotni. Késő éjjel egy Belgrádból
érkezett hír azt jelenti, hogy *Szerbia
a mai koronatanácson a teljes lesze-
relést határozta el.* Ha ez igaz volna,
az egész konfliktus el leane intézve.
Diplomáciai körökben azonban a hírt
nagy szkeptizmussal fogadják és a
szerb kormánynak újabb trükkjét lát-
ják benne. *Illetékes helyen az európai
helyzetet még mindig komolynak tart-
ják és a holnapi napot mondják nagy
fontosságúnak a válságra nézve.* Hol-
nap fogja átnyújtani az angol nagy-
követ Bécsben Aerenthal bárónak
Anglia válaszát. Hír szerint az an-
gol kormány újból kijelenti, hogy el-
ismeri Bosznia és Hercegovinának
annexzióját és elfogadja mindazon
követeléseket, amelyeket Ausztria-Ma-
gyarország legutóbbi válaszában tett,
de *egy junktimot állít fel a szerb kon-
fliktus elintézésével.* Bécsi diplomáciai
körökben az első hírt örvendetesnek
tartják, de a másikat *alig elfogadható-
nak.* Ez esetben újabb súlyos bonyo-
dalomra lenne kilátás.

A mai eseményekről alábbi táv-
iratainkban adunk számot:

Magyar miniszterek tanácskozása.

Budapesti tudósítónk telefonálja:
Ma délután 4 órakor *Kossuth* Ferenc
lakásán minisztertanács volt, amely
három óra hosszáig tartott. A minisz-
tertanácson *Wekerle* jelentést tett a
külső helyzetről, ezzel kapcsolatban
megbeszélték azokat a *rendkívüli in-
tézkedéseket*, amelyekre komoly bonyo-
dalom esetén szükség volna. A minisz-
terek között ezekre nézve teljes egyetér-
tés jött létre, dacára annak, hogy az in-
tézkedések szüksége egyelőre nem fo-
rog fenn. Megállapították ezután a
parlament jövő munkaprogramját. Mi-
után a főrendiház elintézi a jövő hét
folyamán a képviselőház által elfoga-
dott törvényjavaslatokat, úgy fognak
intézkedni, hogy *az országgyűlés mind-
két háza április 25-éig elnapolja ma-
gát.* Az elnökök azonban felhatalma-
zást fognak kapni, hogy a Házat
szükség esetén előbb is összehív-
hassák.

A képviselőház folyosóján.

Budapesti tudósítónk telefonálja:

A képviselőház folyosóján nagy megnyug-
vással fogadták ma a háboru veszedelmének
mulásáról szóló híreket. Egy beavatott poli-
tikus így nyilatkozott a helyzetről:

— Az orosz kabinet a dolgok mai állásá-
ban konciliáns magatartást tanusít. A Szerbiá-
val szemben követendő eljárásra nézve teljesen
elfogadta Ausztria-Magyarország álláspontját,
amely nem akarja Szerbia megaláztatását, csak
*biztosítékot akar a békés állapotok tartós-
ságára nézve.* Az orosz diplomácia most tel-
jesen *Grey* angol külügyi államtitkár fellépésé-
hez köti magát, így tehát a stipuláció egyes
pontjainak megállapítása kizárólag az angol

külső kormányval folytatott tanácskozáso-
kon dől el. *Ausztria-Magyarország állás-
pontja a következő:*

1. Biztosíték nyújtandó, hogy a béke nem
zavartatik meg és Szerbia nemcsak hogy fegy-
verkezéseit szünteti meg, de gondoskodik, hogy
területén önkéntes bandák nem fognak alakulni.

2. Szerbia jelentse ki, hogy Bosznia an-
neksziójára vonatkozó protestációját fenn nem
tartja. Habár Szerbia nem szignatárius állam és
így semmi köze Bosznia-Hercegovinához, de
minthogy most mégis követeléssel lépett fel,
világosan ki kell jelentenie, hogy ilyen követe-
lést többé nem táplál. E nélkül újabb zavarok
merülhetnek fel.

Az angol külügyminiszteriummal — végezte
a politikus, — most folynak a döntő tárgyalások.
Remélhető, hogy *Grey* méltányolni fogja Ausz-
tria-Magyarországnak a béke érdekében elfog-
lalt álláspontjának intencióit.

Az angol békeközvetítés.

Bécsből táviratozzák: A belgrádi demarche-
ra vonatkozó tárgyalás közeledik a döntő pere-
hez. Mint ismeretes, a tárgyalás a bécsi és a
londoni külügyi hivatalok közt folyt. Ausztria-
Magyarország *nem volt eddig abban a hely-
zetben, hogy elfogadhatta volna Anglia ja-
vaslatát*, minek következtében külügyi hivata-
lunk *véglegesen utolsó ajánlatot tett London-
ban.* Ebben az ajánlatban a monarchia azt az
álláspontot foglalta el, hogy Szerbiát csak ener-
gikus, határozott lépéssel lehet politikájának
megváltoztatására bírni. Az angol kormány
tegnap tudatta külügyi hivatalunkkal, hogy
végleges válaszát vasárnap fogja megadni.
A holnapi nap így elsőrendű kritikus nap lesz
a külpolitikai helyzetben.

Bécsből táviratozzák: Az angol
nagykövet a holnapi napra látogatást
jelentett be *Aerenthal* bárónál. A nagy-
követ minden valószínűség szerint ez
alkalommal nyújtja át *Aerenthal*nak
az angol kormány végleges válaszát
Ausztria-Magyarország legutóbbi ja-
vaslataira. Ismeretes, hogy néhány
nappal ezelőtt az angol külügyi
hivatal azt a kérelmet intézte a
monarchiához, hogy foglalja össze
minimális követeléseit. Ez megtörtént.
E felett tudvalevőleg élénk távirat
váltások voltak London és Bécs, va-
mint másrésről a nagyhatalmak kö-
zött egész az utolsó órákig. A mai
nap folyamán hír szerint megérkezett
Anglia válasza, amelyet holnap nyuj-
tanak át *Aerenthal*nak. *Azt hiszik,
hogy a válasz igen kedvező lesz,
de bizonyos feltételekhez lesz kötve, mely
újabb nehézségeket idézhet elő.* Ha ez
megtörténik, úgy Szerbia a nagyhata-
lalmak által kényszerítve lesz azt a
nyilatkozatot megtenni, amelyet *Ae-
renthal* követel. Ha a szerb kormány
ezután hozzánk fordulna és megtenné
nyilatkozatát, teljesen elesne a monar-
kia újabb lépése Szerbiában, ha azon-
ban ez az előfeltétel nem történik meg,
a bécsi kabinet el van határozva, hogy
nem vár tovább és sürgős lépéssel
Belgráddhoz fordul.

Anglia Németország ellen.

Londoni távirat jelenti: Angliában nagy
ellenszenvvel fogadták a pétervári német akciót.
A *Times* tegnapi száma így ír:

„Az európai helyzet már régen nem vál-
tozott meg olyan gyökeresen mint ma, amit
Németország kormányának Pétervárott elköve-
tett *diplomáciai csinyje* mutat. Bármilyen

legutóbbi közgyűléséről, a melyen a vidéki bank-
rektorokon kívül olyasvalaki is résztvett, a ki
em is olyan régen e rovatban szerepelt *Rát-
onyi Ákos*ról, a szinpadtól egyelőre visszavo-
lt kiváló fiatal művézről van szó, a ki a
almii népbank részvénytársaság képviselője-
nt jelent meg a bank közgyűlésén, s szerepe
uttal nem állott másból, mint hogy szavazzon
ra, amire kell. A jelen voltak még attól az
vezettől is elestek, hogy *Ráthonyi* hangját
allják, mert a részvénytársasági közgyűléseken
szavazás rendszerint szavazólappal történik.

* *Séta Versaillesban.* Valóságos tündéri lát-
ny tárul a néző szeméi elé, azt a mesés moz-
fényképet szemlélve, mely Versailles XIII.
ajos korában mutatja be. Rokoko dámák és
ak sétálnak a tündéri parkban, szertartások
kkal üdvözölve egymást. Végig sétálunk a
uri társasággal Versailles csodás szépségű
rkjában, elkisérjük őket a kis és nagy
ianonba, a faluba, ahol a híres pástor játé-
kat kultiválták a Lajosok idejében. Látjuk a
ténelmi hírességű malmot, aztán a mai Ver-
illest mesebeli szökőkútjának káprázatos vi-
átékával. Ezt a felvételt esti világitás mel-
t csinálták és a szökőkutak vízsugarai a szí-
rvány minden színében játszva pazar lát-
nyt nyújtanak. Az *Uránia* színház vasárnap
bemutatja a tündéri képet, mely a közönség
agadtatásával találkozott.

* *Az olasz operaénekesek bucsu-hangver-
ye.* Megemlékeztünk már arról az érdekes
nagyszabású bucsuhangversenyéről, amelyet
rilis hó 8-án rendeznek a Fehér Kereszt szálló
gytermében az aradi színház olasz vendégei. A
psu-hangversenyen résztvesz *Ferrari*, a szin-
z népszerű tenoristája és *Schubert Jenny*,
aradi színház volt primadonnája is.

Ballada

a világbéke születéséről.

*

Kutfo: a Frankfurter Zei-
tung, amely szerint György
herceg azért mondott le a
trónöröklésről, mert a hadi-
költségekből két milliót eldözsölt.

Parfümös, gajdoló szüzek közt
Egy princ ölelteti magát.
Piros hajnalba, délelőttbe
Betaszít egy éjszakát.
Párás, függönyös ablakokra
A nép illemtudón tekint.
S untig fejet esővél a rendőr:
„Hej, Gyorgye ricsajoz megint!”

„Több nőt, több pezsgőt, ronda pincér,
Ne fogyjon három reggelig! . . .
Állat . . . Ugy jársz, a hogy a szolgám!
A hadi költségből telik.
Ölelj, Valeszka . . . újra, újra . . .
Akár egy tigris, oly vadon . . .
Látod, szívem, ezért a csókért
Tíz ágyunak árát adom!”

Elissza a golyószórókat
S egy mázsa dum-dum löveget
S egy hadosztálynak eleségét
Költik el a háta megett.
Hazatámolyog . . . A király rátör
„Megint szégyent hozsz rám csupán,
Alávaló lump, mit csináltál? . . .”
„— A világbékét, ó apám!”

—OS.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

formába volt burkolva Németország intervenciója, mindenestre rendkívüli nyomás karakterét öltötte magára, rákényszerítve az orosz kormányt, hogy a Németország által Boszniát illetőleg követelt nyilatkozatait megtegye.

A Times ezután rámutat a politikai szemhatárt egyszerre megvilágító két rendeletre, melyet Magyarország és Ausztria uralkodója részleges mozgósítás és negyedmillió főnyi két tábori hadsereg felállítása céljából aláírt és azokra a katonai intézkedésekre, amelyeket Németországban tettek. Az utolsó pillanatban — ugymond a Times — Németország, nem pedig Ausztria-Magyarországnak diplomáciája csikart ki az orosz kormánytól olyan nyilatkozatot, amely úgy tünteti fel, mintha Oroszország a hatalmasabb ellenfél előtt meghunyászkodott volna. Németország nem azért avatkozik a dologba, mintha elsősorban volna érdekelve, hanem csak azért, hogy a világnak általában, Oroszországnak pedig különösen megmutassa, hogy Németország beleegyezésével, támogatásával büntetlenül lehet szerződéseket megszegni és kisebb államokat ok nélkül megfenyegetni és hogy Németország beleegyezése és támogatása nélkül a többi hatalom békeszerető diplomáciája tétlenségre van kárthatva.

Berlinből táviratozzák: Az a jelentés, hogy Anglia és Franciaország újabb nehézségeket támaszt, itt kínos meglepetést keltett, habár azt hiszik, hogy a hír ilyen alakban nem felel meg a valóságnak. Itteni politikai körök nem tartják kizártnak, hogy a György affér olyan dimenziókat fog maga után vonni, amelyet a monarchia is meg fog érezni. Eanélkül a monarchia az esetben, ha Szerbiában kitör a forradalom, a szükséges intézkedéseket meg fogja teüni.

Mikor lesz döntés?

Bécsből táviratozzák: Angliának Ausztria-Magyarország legutóbbi előterjesztésére vonatkozó válaszát holnapra várják. Ausztria-Magyarországnak Belgrádban teendő lépése a jövő hét elején fog megtörténni. Ha a hatalmak együttes lépése Belgrádban legkésőbb a hét elején meg nem történik, vagy eredményre nem vezet, akkor Forgách gróf azonnal, állítólag már hétfőn, megkapja utasítását. A legközelebbi 48 órán belül döntés egyik vagy másik irányban okvetlenül megtörténni.

Belgrádból táviratozzák: Itt a jövő hét elejére várják az osztrák-magyar jegyzék átnyújtását. A szerb kormány erre a jegyzékre csak néhány nap múlva fog válaszolni. A választ az osztrák-magyar jegyzék tartalmától teszik függővé. Ha a bécsi külügyi hivatal jegyzékében mérséklést lát, akkor kilátás van arra, hogy a szerb kormány a maga részéről a normális viszonyok helyreállítására nézve megteszi a békés ajánlatot.

Berlinből táviratozzák: A lapok azt hiszik, hogy Európa a legnagyobb válságon már túl van és hogy a szerb-osztrák-magyar bonyodalomból európai háboru immár nem keletkezhetik. Csak azt várják, hogy a hatalmak hozzájáruljanak az Aerenthal báró által indítványozott formulához és azután néhány nap múlva teljesen tisztázódnia kell a helyzetnek.

Rómából táviratozzák: Szerbia nyilatkozatát a nagyhatalmak szóbeli előterjesztésére adandó válasz formá-

jában fogja megtenni. E válasz egyes pontjai már meg vannak állapítva.

Németország mozgósít?

Pétervárról táviratozzák: A Russ állítólag megbízható forrásból azt a szenzációs hírt közli, hogy Németország első és második hadtestét mozgósította. Diplomáciai körökben ennek a hírnak nagy fontosságot tulajdonítanak, mert az tűnik ki belőle, hogy Németország Ausztria-Magyarországot bele akarja kergetni a háboruba. Oroszország Ausztria-Magyarország nyugati határán a második orosz hadtestet koncentralja.

Oroszország engedékenysége.

Pétervárról táviratozzák: Megbízható forrásból jelentik, hogy az orosz külügyi hivatal hajlandó Bosznia annekszióját bizonyos fenntartásokkal elismerni, melyeknek könnyen lehet tenni. A pánszláv körök az orosz diplomácia engedékenysége miatt nagyon el vannak keseredve és szemrehányásokkal illetik Izvolszkyt, de a hivatalos körök igazságot szolgáltatnak az orosz külügyminiszternek és elismerik, hogy óvatosságával Oroszországot nagy veszedelemtől óvta meg.

Bécsből táviratozzák: Egy lap tudósítónak az a híre, mely szerint a bécsi külügyminisztériumba tegnap hivatalos orosz jegyzék érkezett az annekszió elismeréséről, nem felel meg a tényeknek.

Berlinből táviratozzák: A Voss. Ztg.-nak jelentik Pétervárról: Oroszország legújabb viselkedésével azt akarta megmutatni, hogy Szerbiában nem akar reményeket kelteni és ezért határozta el magát arra, hogy rendet teremtsen a nemzetközi helyzetben.

Pétervárról táviratozzák: A sajtó Oroszország hozzájárulását az annexióhoz kommentálja. A Novoje Vremja a legmélyebben sajnálja Oroszország e lépését és elítéli Izvolszky politikáját. A többi lap sokkal mérsékeltebben szól Oroszország lépéséről, amelynek szükségességét elismeri. A Szlovo attól tart, hogy Oroszország hozzájárulása következtében az orosz befolyás a Balkánon hosszú időre meggyöngül. Politikai körökben Izvolszky megfontoltsága nagy elismerésben részesül. Hírlik, hogy Izvolszky minisztert a cár tegnap külön kihallgatáson fogadta. Több lap egyre azt kolportálja, hogy Ausztria-Magyarország akarta mindenáron a háborut.

Ötletek a béke körül.

*

Persze most, hogy eltűnt fejünk fölül a szerbiai veszedelem, vigan viccelnek mindenféle a békéről. Sőt vannak olyan vakmerő fiúk, akik a háboru agyoncsepegtettségéből is próbálnak kifacsarni egy-két ötletet. Ez a vakmerőség csak azért bocsátható meg a javíthatatlan élveleknél, mert szegények most nem tudják: mit cselekszenek. Az a varatlan öröm, hogy nem kell hadakozni a szerb bandák ellen, úgy szólva megosztotta őket józan gondolkodásuktól.

Nem esoda hat, ha vendéglőkben, színházban, korzon folytonosan ilyen viccekkel találkozunk:

— Mit szólsz ahhoz barátom, hogy Sándor herceg, Péter király középső fia, nem fogadta el a koronát, amiről György lemondott.

— Azt mondom, hogy ez nagyon is érthető egy önérzetes és nagyrautó ifjútól.

— Na de mégis, egy korona nem megvetendő.

— És Sándor herceg még se fogadta el, ő többet akar. Neki egy forint kell.

— Na és most ki lesz a szerb korona várományosa?

— Péter király legkisebb fia, Arzen herceg.

— Hiszen az meg egészen gyerek.

— És mégis belenyugszik a szerb nép abba is hogy Arzen herceg legyen a trónörökösük.

— Hat akkor az a nép meg is érdemli az — arzent.

A kávéházi billiárdasztalnál nagy küzdelem folyik két játékos között. Helyesebben, csak az egyik küzd, mert a másik kitűnő játékos és így biztos a győzelme.

— Eppen ilyen játék lett volna a kis Szerbia és a nagy monarchia háboruja is. — vélekedett valaki a nézők közül.

— Na, nem egészen ilyen. Mert ez a játék billiárdon megy, az a játék pedig milliárdban ment volna.

És végül álljon itt ez a jelenet, amelynek szereplői: Várnai és Leővey Leó.

— Mit szólsz a háboruhoz? — kérdezte Várnai.

— Azt, hogy sürgősen szükségem volna egy jó orvos-sebészre — felelte Leővey.

— Miköze a sebésznek a háboruhoz?

— Hát csak annyi, hogy szeretném magamat megoperáltatni.

— Nem értem, miért van szükséged operációra?

— Mert már a hasamon nőtt ki a háboru.

Vásári bünkrónika.

Mulató nők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27

A rendőri krónika szürke egyhanguságát — vásár lévén, a vásári szezon „munkások” apróbb-nagyobb stiklijei foglalják el a rendőrség egész apparátusát — két érdekes eset teszi változatossá ma.

Egy egész lumpoló kompánia került az inspekciónak elé. Ebben ugyan még valami nevezetességet hiába keresnénk, mert csak a rendőri diszkréciónak óvja meg azt a sok berugott társaságot, melyet néha, — hol sűrűbben, hol ritkábban — a rendőrök éjjeli csendháborítás címén állítanak elő, attól, hogy egy-egy hangos és sokszor botránnyal elegyes mulatságukról a nagy közönség tudomást szerezzen.

Azok, akik tegnap este csaptak pokoli lármát, amint ők mondják: csak jókedvükben, azért érdemesek a megemlékezésre, mert hölgyek, jókedvű, boráztatta, dühöngő és csendháborító nők voltak. Egy előkelő vendéglőben kezdtek a mulatságot, dus vacsora mellett, amelyet csakhamar a jófajta nehéz borítal váltott fel. A vendéglátó és bőkezű háziasszony Erber Alajosné volt, aki néhány hónapja lakik csak Aradon, de egyáltalában nincs megelégedve az itteni viszonyokkal, mint azt Mikes Gábor dr. inspekciónak előtt kijelentette. A keserűség emiatt annyira összegyülemlt a szívében, hogy ennek szabad utat kellett engedni. Öt ezer koronát tett a tárcájába s néhány nőismerősével nagy dárídót csapott. Szórta a pénzt, hozatta az italt s oly hangos volt már a társaság, hogy feltűnést keltett. De nemcsak ez a körülmény hívta fel figyelmét az éppen ott vacsorázó rendőrtisztnek, hanem az is gyanút ébresztett benne, hogy Erberné társaságában olyanokat is látott, akikkel szemben nem viseltetett valami nagy bizalommal.

A rendőrségre kéréste az egész társaságot, de ezerszeresen megbánta. Olyan nyelvelést és lármát még a lipesei nagy vásáron sem hallani, mint amelyet a jókedvű társaság csapott. Különösen Erberné pattogott, amikor megtudta, hogy Mikes dr. elveszi tőle öt ezer koronáját, hogy magánál tartsa, míg kijózanodik. Azt hitte a jó asszony, hogy Mikes dr. azért veszi el a pénzt, mert gyanusnak találja s le akarja tartóztatni. Sírásra fakadt, de azért egy félórán belül fel nem tartóztatathatóan adta tudtára, hogy ő Versecen volt hét esztendeig a tiszt kaszinó ezreket, amelyekből azért akart egy csekély részt borközi állapotban elkölteni, mert itt Aradon nem tud megfelelő álláshoz jutni.

Ma reggel újból megjelent a rendőrségen, ahol visszakapta a pénzt és hálásan köszöntö meg a rendőrtiszt gondoskodását, aki újból megmagyarázta neki, miért volt szükség az óvatosságra.

A másik rendőrségi esemény, mely szintén nem mindennapos, a városligetben játszódt

le. A cselekménye egyszerűen indul. Tegnap délután mindennapos sétáját megteendő, a városliget útjain haladt gondolataiba mélyedve Wittich József aradi földbirtokos. Nem nézett se jobbra, se balra s így tehát észre se vette, hogy hirtelen előtte állott egy fiatal ember, aki — a panaszos előadása szerint — azt tudakolta, vajjon mennyi az idő?

— Jóképű fiu volt, — mondta el ma délután feljelentése alkalmával a földbirtokos — egy esepet sem volt gyanus s így minden hátsó gondolat és gyanu nélkül bátran elővettem rövid aranyláncra erősített aranyórámat. Megmondtam a pontos időt, amire hálából a fiu utána kapott az órának, kiragadta kezeimből és azzal nekem hátat fordítva, futásnak eredt.

— És miért tesz csak ma délután feljelentést? — kérdezte a panaszt felvevő rendőrtiszt.

— Azért, mert én egyszermind megmondom azt is, ki a tolvaj. Egy másik fiatal embertől tudom, hogy az órárt Balogh Ernő rabolta el tőlem és még tegnap Pécskára szökött.

A rendőrség rögtön telefonon értesítette a pécskai csendőrséget. El is fogták Baloghot, akit ott Mihajlovich néven ismernek. Aradra hozzák és a rendőrség kihallgatja arra nézve, vajjon miért fizetett ilyen rut hálátlansággal annak, aki őt kisegítette zavarából és megmondotta, hogy hány óra volt péntek délután a városligetben és lehetővé tette neki, hogy a Pécskára induló vonatrol le ne kessék. A rendőrség ugyanis meg van győződve, hogy csak ezért kíváncsiaskodott Balogh alias Mihajlovich Ernő a sétáját végző Wittichnél.

HIREK.

Elfogott szerb képek.

*

Fiuméből táviratozzák: Az itteni rendőrség tudomására jutott, hogy Fiume és környékén szerb ügynökök tartózkodnak, kik önkénteseket toborozanak és a monarkia katonáit szökésre csábítják.

Számos detektivet biztak meg az ügynökök kinyomozásával, ami sikerült is, mert két ügynököt letartóztattak.

Az egyik Mayerszky Silbersten orosz gróf, a másik egy 25 év körüli szőke férfi, aki hajóskapitánynak vallja magát. Mayerszky grófot úgy sikerült elfogni, hogy egy detektív önkéntesnek ajánlkozott nála. A gróf nagyobb összeget adott át neki, mire a detektív letartóztatta. Fontos iratokat találak zsebeiben. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— Arad és az önálló bank. A mai napon a övetkező indítvány érkezett Arad város tanácsához: *Tekintetes törvényhatósági bizottság!* Tisztelettel indítványozom, hogy a folyó évi április hó 1-én tartandó rendkívüli törvh. közgyűlésen néltóztassék határozatilag kimondani, hogy Arad szab. kir. város közönsége az önálló magyar jegybanknak 1911. évi január hó 1-ével kezdő felállítását az ország érdekében kívánásnak tartja, ennek eszközésére a m. kir. kormányt és a magyar országgyűlés képviselőházát feliratilag kéri s erre vonatkozó határozatát a többi törvényhatóságokkal hozzájárulás támogatás céljából közli. A bankszabadság meghosszabbításának, illetőleg az önálló magyar nemzeti bank létesítésének problémája gy politikai, mint gazdasági szempontból az álszfoglalásra teljesen megérett s ezért nem rtom szükségesnek fent közölt indítványomat indokolni; fentartom azonban magamnak a got ahhoz, hogy a kérdés tárgyalása alkalával indokaimat a közgyűlés előtt kifejthesem. Tisztelettel: Reinhart Gyula, törvényhatósági bizottsági tag.

— Kornfeld Zsigmond utóda. Budapestről jelentik: Kornfeld Zsigmond bárónak, a Magyar Általános Hitelbank nagyeremű és nehezen pótolható elnökvezérigazgatójának az elhunytával megüresedett az intézet elnöki és vezérigazgatói széke. A bank igazgatóságának az a terve, hogy visszaállítja a régi rendet és úgy, mint régebben, amikor Andrássy Aladár gróf, majd Szapáry Gyula gróf az elnök és Kornfeld Zsigmond a vezérigazgató, az elnökvezérigazgatói állást kettőszítja. Az intézet vezérigazgatója már a legközelebbi napokban Ullmann Adolf, a bank eddigi vezérigazgató-helyettese lesz, aki mint Kornfeld állandó helyettese igen nagy érdemeket szerzett magának a vezérigazgatói szék betöltésére. Rátermettségét beigazolta az utóbbi esztendőben, amikor is Kornfeld betegeskedése alatt egyedül intézte az intézet ügyeit és hogy mily jól, azt a legjobban a legutóbbi hónapok nagy államkölcsonai igazolják, melyek később mintául szolgáltak az osztrák kormány és a pénzüzetek között történt meg egyezésnek is. Az intézet elnöke valószínűleg Zichy Nándor gróf, a bank alelnöke és régi igazgatósági tagja lesz. Ha netán Zichy Nándor gróf hajlott korára való tekintettel nem hajlandó az állást vállalni, úgy Pallavicini Ede örgróf, mint az igazgatóság legrégibb tagja jöhet kombinációba. Pénzügyi körökben siterjedt az a hír is, hogy Kornfeld örökére Széll Kálmán, a Magyar Jelzálog Hitelbank elnökigazgatója is pályázik.

— József főherceg szemléje. Mai lapunkban irtunk arról, hogy József kir. herceg résztvett a gyulai honvédezzred céllovészetén. Ma délelőtt Nagypél községben tartották meg a céllovészetet gépfegyverekkel s élestöltényekkel. Délben a szabadban a főherceg ebédet adott a tisztikar számára. Hétfőn ismét céllovészet lesz a község határában. Ez alkalommal a főherceg meg fogja látogatni a községet.

Kossuth Ferenc állapota. Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter jobban van, de még eddig nem kelt fel az ágyból. Híre jár, hogy a miniszter április 4—5-ike táján Bécsbe utazik.

— Elhunyt egyetemi tanár. Kolozsvárról jelentik: Vajda Gyula dr. egyetemi rendes tanár, a piarista-rend kormányának tagja, az országos középiskolai tanárokat vizsgáló bizottság elnöke tegnap tüdőgyulladásban meghalt.

— Fizetésektelen lett egy Pallós féle-vicinális. Budapestről írják: A Rózsahegy-korintyicai h. é. vasut részvénytársaság (Éötvös-u. 47.) az első vicinális vasut Magyarországon, amely fizetésektelen. A vasutat a szintén fizetésektelen Pallós Ármin vállalkozó létesítette 1900-ban s 1,967.800 K. alaptőkével alapította meg a vasut-társaságot, melyből 1,385.6000 K volt elsőbbségi, a többi törzsrészvény. A vasut igazgatósági tagjai: Balló Rudolf dr., Bayer Lajos, Glasner Jakab, Klein Jakab, Makowitzky Wladimir, Kant Antal, Mandel Ignác, Nagy Vince, Ormay József dr., Ujházy Ede, Poltzer Bernát, Engel Ernő, Fazekas Oszkár dr. Pallós Ármin, Weiner Sándor, Elek Tivadar, Klein Jakab, Angyal István, Hosszu József és a kormány képviselőiben Abonyi Emil min. tanácsos: felügyelő-bizottság tagjai: Goldmann Emil, Weisz Lipót, Hertzka Ignác és Pallós Jenő. A vasut fizetésektelenségét vállalkozójának inzulvenciája okozta s így történt, hogy most egy kisebb, mindössze 810 koronás követelés alapján a felszámoló Magyar ipar és árubank rtcsődöt kért ellene.

— A kolozsvári egyetemi énekkar Aradon. Kék sapkás, erős erlélyi fuktól tarkállott ma a déli korzó. A kolozsvári Egyetemi Énekkar 65 tagja érkezett ma délelőtt Aradra, hogy résztvegyenek az ágostai evangélikus egyház műsoros táncestélyén. A kolozsvári diákok tegnap Temesváron tartottak hangversenyt s onnan jöttek Aradra. Néhány nappal ezelőtt Lugoson hangversenyeztek: körutjukban, mely a kirándulás kellemes szórakozását a magyar dalművészet terjesztésével egyesíti, Arad az utolsó állomás. A kolozsvári ifjakat Kolozsvárról Virányi Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház karmestere, Rietly Károly énekkari igazgató, Székelyhidy Ferenc városi fogalmazó, Hudolin Lajos rendőrtisztviselő, Zsigmond Ferenc állami tanítóképző intézeti tanár, Koller János lovag. pénzügyigazgatósági tisztviselő, — e négy utóbbi a Kolozsvári Férfi Éneknégyes tagja — és Pollák Vilmos orvostanhallgató, az énekkar ügyvezető elnöke kísérte. Velük jöttek még Hackl Lajos országos énekelügyelő, a budapesti egyetemi énekkarok igazgatója és Haraszthy Emil főreáliskolai tanár, az Egyetemi énekkar elnöke is. A vendégeket a pá yaudva-ron az evangélikus egyháznak, az aradi filharmoniai egyesületnek és az aradi dalárdák nak küldöttsége fogadta. Az ünnepélyes fogadtatás után zászlók alatt a vértanu szoborhoz vonultak. Itten az aradi máv. dalkör éneke után Bakk István egyetemi hallgató szavalta el igen szépen saját költeményét, majd Pollák Vilmos mondott megható beszédet. A kolozsvári daló- sok ezután a Szózatot énekeltek el. A mesteri ének nagy hatást tett az összegyűlt közönségre. Déli egy órakor a Fehér Kereszt téli kertjében közös ebéd volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. Ezután megtekintették az ereklyemuzeumot és a város egyéb nevezetességeit. Este résztvettek az evangélikus egyház estélyén.

— Kautz Gyula halála. Budapesti tudósítónk jelenti: Kautz Gyula v. b. t. egyetemi tanár, főrendiházi tag, az Osztrák Magyar Bank volt kormányzója, az Akadémia alelnöke ma este 80 éves korában elhunyt. Az aggasztán halálát rövid betegség előzte meg.

— Halálozás. Sulyos csapás érte a gróf Zselénski- és a gróf Károlyi-családokat. Tegnap este meghalt Nizzában özvegy Károlyi Viktorné grófnő, aki édesanyja volt gróf Zselénski Róbertnének. A közel 70 éves matróna 1 hónappal ezelőtt ment le Nizzába, hogy influenza ellen üdülést keressen. Állapota azonban ott se fordult jobbra. Az utóbbi napokban leányát magához kérte, mert rendkívül rosszra fordult egészségi állapota. Nemsokára Zselénski grófné megérkezése után a matróna elhunyt. Holttestét Nagy-Károlyba szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— A honvédegylet sorsjátéka. A következő sorok közlésére kértek fel bennünket. Tisztelettel értesítjük városunk közönségét, hogy az 1848—49-iki honvédegylet javára rendezett sorsjáték húzása tegnap, 27-ikén d. u. a színházban megtartott és nyerő számként a 610-ik sorsoltatott ki. E sorsjegy átadása ellenében a 7 darabból álló dehányzó-készlet, titkárunk, Schwarc Zsigmondnál, Deák Ferenc-u. 42. II. 23. ajtó 30 napon belül átvehető. Aradi Kossuth-asztaltársaság. Tagjainkat kérjük, hogy hétfői értekezletünkön, tekintettel Barabás Béla dr. itt létére és a vesztőhely ügyében hozott értesítés meghallgatása végett minél többen ott legyenek.

— A vesztőhely megváltására Berecz Viktor ur Alsóporumbákról 10 koronát küldött az Aradi Közlönyhöz. Az összeget a vesztőhely megváltásának céljaira gyűjtötte.

— **A főispáné alapítványa.** A hivatalos lap közli mai számában: A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter gróf Károlyi Gyuláné szül. Károlyi Melinda grófnőnek, a vakok budapesti országos intézeténél „Pajthényi Stand” elnevezés alatt Pajthényi Sándor hagyatékából 20.000 korona tőkével tett alapítványaért, közönetét nyilvánította.

— **Vizsgálat a közkórházban.** Kovács Gyula dr. belügyminiszteri osztálytanácsa ma Aradra érkezett és megvizsgálta a közkórház ügykezelését, továbbá a város adóügyosztályban a kórház költségei behajtására tett intézkedéseket.

— **Hogyan dolgozik egy nagy író?** Gabriele D'Annunzio, a világhírű olasz író, hihetetlenül gyorsan dolgozik. Háromezer szakaszos új drámájár 17 nap alatt írta és közben még egy másik darabot is elkezdett. A világhírű olasz író kizárólag éjjel alkot. Nyolc órakor este, erős vacsora után, íróasztalához ül és reggel kilenckor fekszik le, miután könnyű reggelit evett. Köztudomású D'Annunzióról, hogy az aranysujtásos papi tógában költ, mert ez a ruházat poétikus hangulatot kelt benne. A kiváló író teljesen tudatában van nagy ember voltának. Mikor egyszer kérdezték tőle, miért ellensége a vadászatnak, így felelt: „Ha a lovam véletlenül egy kicsit megcsuszlik, megrémülök és az agyvelőm megsérül — milyen vesztesége volna a világnak!” Ismeretes D'Annunzionak a következő esete is. Délamerikába hívták meg, hogy tartson fölolvasást és ezért 60.000 korona honoráriumot kínáltak neki. Erre meghívóinak a következő táviratot küldte:

„Hajlandó vagyok átkelni az Atlanti-óceánon, ámde nem egy doboz cigarettáért.”

Nemrégiben D'Annunzio egyik hírneves olasz szobrasszal előre megcsináltatta a siremlékét, persze a saját tervei alapján. Valamelyik irigykedő író-társa erre vonatkozólag ezt írta neki: „Nagyra-besült költő! Mauzoleumod készen áll. Csak te hiányzol belőle. Siess!” Rendkívül kifinomult lelkiületéből következők, hogy D'Annunzionak nagy fogékonysága van a spirítizmus iránt. Órák hosszáig szokott asztalt táncoltatni és megjelenteti maga előtt a szellemeket. Ilyenkor sok csoda is megcsik vele. Egyszer egy táncoló asztal falhoz szorította, úgy, hogy megsérült, más alkalommal pedig egészen kétségbeesett, mikor egy szellem azt jósolta neki, hogy írói dicsősége meg fog fogyatkozni. Mindezekből látható, hogy D'Annunzio irodalmi munkássága és életmódja egészen különbözik más, közönséges íróemberek életétől.

— **A Kölcsey-egyesület a tanítókért.** Az aradi Kölcsey-egyesület három egyenként száz-koronás jutalomdíjat tűz ki olyan aradmegyei tanítók számára, akik teljes hatosztályú, osztatlan népiskolában, vagy valamely népiskola három felső osztályában a népoktatási terv minden tantárgyából a legjobb eredményt mutatják fel tanítványaikkal. A pályázók közül az aradmegyei királyi tanfelügyelőség választja ki azokat, kiknek iskoláját a Kölcsey-egyesület által kiküldendő bizottság fogja megvizsgálni. A magyar nyelven kívül a természettudományok, rajz és kézügyességi gyakorlatok eredményeit különös figyelmére fogja méltatni a bíráló bizottság. A pályázók 1909. április 25-ikig jelentkezhetnek írásban Varjassy Árpád kir. tanácsos elnöknel. A Kölcsey-egyesület kiküldöttei 1909. májusban fogják a kiszemelt iskolákat meglátogatni.

— **Elfogott postagalamb.** Pozsonyból jelentik: A pozsonyi székesegyház toronyőre egy postagalambot fogott el, amelynek lábán halálfejes acélgyűrűn ez volt bevésvé: 1880—1279.

— **Józsviek.** A szegénytanulók konyhájában a jövő héten Reicher Károlyné, dr. Velcsov Gézané és özv. Jakabffy Dezsőné ügyeletesek.

— **Elített szállodásnő.** Megirtuk, hogy Beretz Ferenc kihágási bíró harminc napi elzárásra ítélte Davidovits Izraelnét, az Arany Csillag szálloda tulajdonosnőjét. Felebbezés után az ügy a tanács elé került, a mely a kihágási bíró ítéletét jóváhagyta. Davidovits Miklóst, az asszony fiát, Beretz kapitány négy napi elzárásra ítélte. Ezt az ítéletét a tanács feloldotta és tekintettel büntetlen előéletére pénzbírsággal sújtotta.

— **Új doktor.** Mannheim Aladárt e hó 27-én a kolozsvári egyetemen a jog- és államtudományok doktorává avatták.

— **Rejtélyes támadás egy katonai őrszem ellen.** Amióta a külpolitikai helyzet kiéleződött és mind közelebb került a Szerbiával való háboru lehetősége, több helyütt megtörtént, hogy a magyar-osztrák hadsereg egyes intézményei ellen támadást kíséreltek meg. Ily támadás történt most annak idején jelentettük — Bácsujhelyen, Korneuburgban és Sopronban. Ilyen támadási kísérlet történt tegnap Temesvárott. Nincs ugyan eldöntve, hogy milyen céllal történt a támadás, de tényként megállapítható, hogy az aradi uton levő lövegraktár egyik épülete előtt álló őr ellen támadás történt, még pedig úgy, hogy valaki katonai ruhában, katonai sapkával fején, kerékpáron közeledett az őrt álló katonára felé és arra rálőtt. Az ügyvel kapcsolatosan kalandos hírek terjedtek el az egész városban, így az a hír is el volt terjedve, hogy a támadás szerdáról csütörtökre virradó éjjel három ízben megismétlődött és hogy a harmadik esetben már az egész őrség lőtt a merénylőre, akit azután üldözőbe is vettek. Arról is tudni véltek egyesek, hogy a támadás célja a raktár esetleges felrobbantása volt. Hogy azonban mindezeknek a híreszteléseknek van-e komoly alapja, nehéz volna megállapítani, mert a katonai körök — ami természetes is — nem hajlandók a részleteket nyilvánosságra bocsátani. Annyi tény, hogy egy tiszt egyenruhába öltözött alak rálőtt az őrt álló katonára. A dologban az a legérdekesebb, hogy a támadás nem éjjel, hanem szerdán délután történt. Ugy a rendőrség, mint a csendőrség, erélyes nyomozást indított, melynek egyelőre semmi eredménye nincs.

— **Automobil tanulási célokra.** Szathmáry Károly vezérigazgató azt kéri a tanácstól, hogy szerezzon be egy teher automobilt, amely sofőrök kiképzésére szolgálna. A tanács az ügyet kiadta az autobusz vállalat felügyelő bizottságának.

— **Csakugyan író, — mert adós.** Szegedről jelentik: Most sült ki csak igazán, hogy a Dugonics-Társaság ezerkoronás színmű-díjára nem negyvennégyen, a hány színművet benyújtottak, de negyvenötön pályáztak. S kevésbe mult, hogy az ezer koronát majdnem a negyvenötödik pályázó, egy fiskális halászta el. A dolog úgy történt, hogy Dalnoki Lajos asztalosmestert hamarabb beírták az adósok, mint a halhatatlannak könyvébe. Mikor megtudták, hogy az ezer koronát megnyerte, egyik budapesti ügyvédi irodából esilngelt lefelé a telefon, kérdezvén, nem lehetne-e a pályadíjat lefoglalni. A negyvenötödik pályázó azonban — megkésétt, mert az ezresbankó már Dalnoki zsebében volt.

— **Öngyilkosság.** Nagybeeskerekéről írják: Tegnap délelőtt 11 órakor a közigazgatási tanfolyamhallgatók internátusában Molnár János makói illetőségű 25 éves tanfolyamhallgató öngyilkossági szándékkal mellbe lőtte magát. A fiatal ember a végzetes tettet az internátus hálótermében követte el, hol rajta kívül a jelzett időben csak egy társa volt. Molnár egy 9 milliméteres revolverrel a jobb mellébe lőtt. Sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek és az orvosok biznak felgyógyulásában. Molnárt kiszállították a József közkórházba. Az öngyilkossági kísérlet oka — állítólag — gyógyíthatatlan betegség volt.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Szegedről jelentik: A 743. számú gyors tehervonat itt kikisiklott és egy fékező megsebesült. A forgalom 5-óráig szünetelt s csak átszállással lehetett közlekedni még az éjjel is.

— **Késelő inas.** Három inas gyerek került ma a fiatakoru bíróság elé. A bűnük az, hogy az asztalos műhelyben, ahol inaskodnak, összevesztek és Szóitner Ferenc a vádlott, egyik inastársát késsel megszurta. A bíróság hét napi fogházra ítélte a hevesvéri inast, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt hét folyamán Aradon a következő birtokcserek történtek: Horváth József és neje eladják az aradi 2285. sz. tjkvben felvett, György-utca 67. sz. házat 1400 koronaért Varga Lajos és nejenek. — Zeitler Rudolf és társai makói cég eladja az aradi 978. sz. tjkvben felvett Boczkó-utca 2. sz. házat 29.000 koronaért Reusz Sándor és nejenek.

— **Minden intelligens hölgy elkészítheti ruháit, felöltőt stb.** Németh Janosné varró- és szabászati mintarajz iskolájában, hol az egyéni képességhez mérten 2—3, esetleg 4 hónap alatt elsajátíthatják a mértékvevést, a francia és angol szabászati rajzot és a szabást, valamint a ruhák izléses és perfekt összeállítását és elkészítését. Beiratkozni bármely napon a délutáni órákban lehet. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Németh Janosné, az iskola tulajdonosa. Weitzer János-utca 12. Folyó évi május 1-től Deák Ferenc-utca (Boncs-ház) 1275

— **Olvasóink figyelmét** felhívjuk Salzer Nelli lapunk mai számában közölt női kalap-divatterem hirdetésére.

— **Üzletnagyobbitás miatt,** mélyen leszállított árban lesznek eladva finom női bőr- és selyem táskák s mindennemű más bőr- és gumilabdák, footballok, füleslabdák, tenniszverők, diabolók, mindennemű kefe árak, fésűk, elegáns hajgarnitúrák, pipere árak, valamint valódi francia és angol illatszerek, elegáns sétabotok legnagyobb választékban Hegedűs Gyula kereskedésében, Aradon, Andrásy-tér 15.

— **Hölgyek mosakodás után, urak borotválkozás után** arcbőrük üdéntartása miatt használják Kárpáti János aradi gyógyszerész Benzoe tejcrémét. Ára 1 korona. 893

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — 1 üveg likőr aroma Vojtek és Weisznál. 171

TÁRKASÁGOK.

(A hosszú élet.) Azon vitatkoztak a társaságban, hogy miképpen lehet az élet meghosszabbítani.

— Aki szolidan él, nem dorbézol füstös kávéházakban, hanem este korán lefekszik és reggel korán felkel, az meghosszabbíthatja az életét.

— Általában szabályként kimondható az, — vélekedett az asszony, a házaselet fanatikus hive, — hogy a nőtlen férfiak hamarabb halnak meg, mint a nők. A nős férfiak hosszabb életűek.

— Ez optikai csalódás, — felelte egy ismert papucshős. — A nős embernek az élet csak hosszabbnak tűnik fel.

(Az alagut.) A gyerekszobában nagy volt az öröm, mert a Pista gyerek egy gyönyörű vonatot kapott csokoládéból. A fiuk roppant jól mulattak a fura alkotású csokoládé vonaton. A mama pár perc múlva bement a gyerekszobába és az imént megvidám fiúcskát nagy szomorúságban találta. A Pista pláne sirdogált is.

— Mi történt veled? És hol van a vonatod? — kérdezte a mama.

— A Jóska azt mondta, hogy játszunk alagutat, — mondta Pista pityeregve.

— No és?

— És kinyitotta a száját. Azt mondta: ez az alagut, amelyen a vonatnak keresztül kell menni. A vonat bele is ment az alagutba, de nem jött ki belőle.

(Családi dráma.) „Valami nagyon érdekeset láttam“. — e szavakkal állított be a napokban egy nagy idealista ifju a kávéházi törzsasztalához.

— És mi az a nagyon szép? — kérdezte a társaság egy tagja, akit cinikussága révén mindenki ismer.

— Esküvőről jövök.

— Na, és ez olyan szép?

— Persze, hogy szép. Ez különösen nagyon szép volt. Képzeld, két fivér vett el két nővért és egyszerre volt az esküvőjük.

Amire a cinikus ifju megrémülve mondta:

— Ujjé, hát egész családi dráma volt a templomban.

ÚJ KÖNYVEK.

* **A háborús hírek és a katonai elhelyezkedés.** A Balkánon levő nyugtalanokodás folytán állandó érdeklődés kíséri azt, hogy az Osztrák Magyar monarchia csapatai hol vannak állandóan elhelyezve. Ez kitűnően van megrajzolva azon a térképen, mely most hagyta el a sajtót és *G. Freitag & Berndt* (Wien VII/1.) udvari térképészének kiadása. Címe a térképnek „Übersichtskarte der Dislokation des k. u. k. österr.-ung. Heeres, der Landwehren und der Gendarmerie-Korps im Jahre 1908.“ Mérete 1:1.800.000. Ára 3 korona. M. 2.50. Teljesen újra átdolgozott kiadás, amelyben már figyelembe vannak véve a novobazári szandzsákból visszavont csapatok elhelyezése, valamint a tüzéség és népfelkelők új beosztása is. A térképen igen könnyen lehet tájékozódni, mert a különböző színek által könnyen felismerhetők a változatos fegyveremek és ezredek.

* **Gróf Tolstoj Leó,** a nagy orosz író egy rüpiratot írt az oroszországi kivégzésekről „Nem tudok hallgatni“ címmel. E rüpirat Oroszországban érhető feltűnést keltett. Igen érdekes, hogy az orosz újságokat, melyek ezen könyvről hírt adtak, megbüntették és részben bizonytalan időre beszüntették. Azonkívül azon városoknak és egyetemeknek, melyek engedelmét kérték, hogy a nagy költőfi-losz fus jubileumát megünnepelhessek, valószínűleg a központi kormányzat rendelkezése miatt megtiltották. Hatalmas kritikát mond a mostani orosz állapotokról. A könyv ára 50 fillér és Sachs Frigyes könyvkiadóhivatalában Budapestben (Klauzál-utca 64. szám) kapható.

* **Cégügyi utmutató** címen hasznos könyvet írt *Ladányi Zoltán* kir. törvényszéki bíró Fehérlombban. E művében utmutatással szolgál a részvénytársaságoknak és a szövetkezeteknek a törvényszékhez, mint cégjegyzékbírósihoz intézendő beadványok kellő tartalmára, külső formáira. Az idevonatkozó törvényeket és rendeleteket magyarázza szerző saját tapasztalatai alapján. A könyv roppant könnyen áttekinthető és úgy van megírva, hogy abból bárki könnyen kiismerheti magát és gyorsan megtalálja a vonatkozó utasításokat, előírásokat. Kapható 4 korona összeg beküldése ellen a szerzőnél Fehérlombban (Temesmegye).

* **Görgei Artur.** Ezen a címen idős László Győző füzetet írt, melyben Beöthy Ákos A magyar államiság fejlődése és küzdelmei című műve ellen védekezik meg Görgei tábornokot. A szerző, mint előszavában megjegyzi, azért írta meg kis munkáját, mert a Görgei-kultusz állandóan felszínre kell tartani. Szerinte Görgeiről tévhitben van a közönség, mert a súlyos hazaárulási vád őt érdemtellenül és igazságtalanul sújtja. A könyvecske Mező-Bárdon a szerzőnél kapható. Ára díszes kiállításban 1 korona.

* **Kintsés József** benesházai magy. kir. főerdész egy igen jeles könyvvel gazdagította a magyar irodalmat akkor, amikor a XIX. század legnagyobb és legkiválóbb matematikai professzorának, *Gauss Frigyes Károlynak* életrajzát magyar nyelvre fordította és ezt magyar szempontokból bírálta. Ha nem volna odairva, hogy „főerdész“, azt hinném, hogy határozottan tanár ember tud csak olyan érzéssel a matematikáért lelkesedni. A legrealisabb tudomány ugyan a matematika, de a legtöbb embernek nehéz és fölöttébb száraz, meg nem emészthető mesterség ez. Ezen életrajzi vázlat, melyben a nagy mesterről szól az emlékezet, egyben méltatja annak nagy tudását, vívmányait, tudományos haladását és érdeműs eredményeit, melyet egy munkás élet neki hozott. Igen ajánljuk a jeles füzetet a matematikai tudományok kedvelőinek. A kötet ára 3 korona és a szerzőnél Benesházán p. Breznóbánya kapható.

* **Laci kisasszony. Tizenkilenc elbeszélés. Bakonyi Károlytól.** Bakonyi nem az az író, ki az olvasó érzékenységének concessziót tenne. Bátran és

erősen mondja ki a maga igazságait, melyek éppen soggel nem vidámak és derültek mindig. Am az oktalan sapitozaktól, az éretlen világfájdalomtól megmenti őt talentumának ereje és érettsége. És a bánatos, szomorú hangokból kicsillan az élet egészséges szervezete. Diskrét, nemes melankóliája mellett, figyelemre méltó éles szeme, biztos látása, Hiszsiük, hogy az olvasók azzal az örömmel fogadják Bakonyi könyvét, melyet a kiváló író munkája megérdemel. Ára 3 kor. Kapható a Budapesti Hírlap könyvkiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

* **„A renegát“** címmel nemrég hagyta el a sajtót Farkas Pál legújabb regénye. A fiatal író valóban tehetséges és tartalmas ember, akinek szociális munkái feltűnő érdeklődést keltettek. Ezen regénye is a szociális világából íródott és igazán szépen van megírva, mert a műből tanulhat az úri osztály, amely néha góggel utasítja vissza és lebecsüli a munkásosztály mozgalmait, kevés észszel meg sem érti azokat; de viszont az izgató, nyughatatlan verü népvézerek is okulhatnak belőle, mert maró szatírával kellő értékre szállítja le azokat is, különösen a bolondgombokat terjesztő szerkesztőket, valamint a nagyképu és mindenütt saját hasznukat kereső önző népvézetőket. Elitéli ezek eljárását, amelyekkel tévutra vezetik a tudatlan, tanulatlan tömeget, amelyet a nagy, öblös, de tartalmatlan hang sokszor belevisz az erőszakoskodás veszedelmébe — minden ok és cél nélkül. A könyv igen érdekes, mert elég színesen, változatosan van megírva. Kapható Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalában, (Budapest, Andrassy-ut 10. szám) vagy bármely könyvkereskedésben.

* **Gyulai Pál — Petőfiről.** Az Endródi Sándor és dr. Ferenczi Zoltán szerkesztésében megjelenő Petőfi-Könyvtár V. füzeté gyanánt kiadta Gyulay Pálnak, a nagynevű essay-írónak mesteri értekezését: Petőfi Sándor és lírai költészetünk. E nagyszabású jellemrajz, melyről méltán tartja az irodalmi közvélemény, hogy a legklasszikusabb arcképe a költőnek s melylyel Gyulai a tulajdonképeni Petőfi-irodalom tudományos és irodalomtörténeti megalapítója lett. 1854-ben jelent meg először egy erdélyi újságban, majd ugyancsak egy kolozsvári újságban 1876-ban s e nagyszabású tanulmány e két hozzáférhetetlen helyen mintegy el volt temetve a közönség számára. A Petőfi-Könyvtár az egész magyar irodalomnak szolgálatot tett vele, hogy kiasta és napfényre hozta a valódi Petőfi Sándornak s nem a képzelet kiszínezte költőnek ezt a ragyogó portráját, mely megadja az egykori hivatalos aesthetika ellenere a költőnek azt a helyet, mely őt irodalmunk dicsőségére megilleti s mely kemény, de igaz bírálattal mutatja ki a Petőfi nyomán támadt magyar líra tévedéseit. Az értekezést felette becsessé teszi az a körülmény is, hogy Gyulai maga személyesen járt utána az adatoknak, sokat beszélt Petőfiről a költőnek akkor még életben volt barátaival: Pakh Alberttel és Pálffy Alberttel s így nemcsak a költő összes műveit öleli fel, de egész életpályáját is kritikai feidolgozásban. Az irodalomnak határozott nyereségét tevő kiadvány elé Gyulai Pálnak Glatz Oszkár által rajzolt pompás, művészi értékű arcképet tettek a kiadók, akik ezt a füzetet is a Petőfi-Könyvtár díszes köntösében bocsátották közre. A Petőfi-Könyvtárt Kunossy, Szilágyi és Társa adták ki s a könyvből befolyó jövedelem egy hányadát a Petőfi-lláz kapja. Egy-egy füzet ára 1 korona 20 fillér.

* **Az új adótörvény ismertetője.** Ezen a címen jelent meg az országos érdeklődéssel várt füzet, mely mindenkinek megmondja, hogy az új adótörvény formájai szerint, ki mennyi adót fog fizetni. Az új adótörvény ismertetője népszerű, világos előadásban tárja fel mindazokat a tudnivalókat, amelyeket társulatoknak, magánosoknak, nyilvános számadásra kötelező vállalatoknak, kereskedőknek, iparosoknak, diplomai foglalkozásuaknak és tisztviselőknek mulhatatlanul meg kell tudniok. Mindenkinek anyagi érdeke, hogy az új adó berendezkedés törvényével szemben, senki tájékoztatlanul és készületlenül ne álljon. Az új adótörvény ismertetője nem rüpirat, nem politikai tendenciájú munka, egyszerűen felvilágosítója és tanácsadója az adófizetőeknek. — Ára 60 fillér. Kapható minden dohánytörszében és újságárúsító helyen. Megrendelhető 60 fillér beküldése mellett a kiadónál: Vadász Henrik, Budapest VI., Szondi-utca 44/a.

* **Asszonyi históriák. Ráskai Ferencnek** pompás kis elbeszélő könyvecskéje jelent meg ezen a címen a Mozgó Könyvtár kiadásában. Ráskainak ötletes, modern témái sokkalta népszerűbbek, semhogy azokat hosszabban dicsérnünk kellene. A könyvecske bolti ára 24 fillér.

MULATSÁGOK.

A luteránusok hangversenye.

*

Fényes hangverseny keretében zajlott le az aradi ágostai hitvallású evangélikus egyházi mai estélye. A táncmulatságot megelőző koncert, minden tekintetben műélvezetet nyújtott a nagyszabású megjelent közönségnek és konstatálnunk kell, hogy a nívós hangverseny valóban rászolgált az általános tetszésre. A műsor első számait, *Virányi: Jelige és Pacius: Finn* dalát, a kolozsvári Egyetemi énekkar énekelte, *Virányi Jenőnek*, a kolozsvári nemzeti színház karmesterének vezénylete alatt. Dörgő taps honorálta az énekkar precíz, szép előadását. Ugyancsak nagy tetszés mellett énekelte *Schubert: Tavasz remény és Farkas: Gondola* dalát a kolozsvári férfi ének négyes. A hangverseny legkiemelkedőbb része az aradi „*Filharmonia*“ teljes zenekarának előadása volt. *Nikolai Ö.: Erős várunk nekünk isten ünnepi nyitányát* adták elő, amely után szünni nem akaró frenetikus tapsvihár hangzott fel. Bájós volt *Kondor Annuska* magánjelenete is, amelynek címe: „*Monológ, a monológról.*“ A humoros előadás állandó derűtségben tartotta a közönséget. A kolozsvári énekkar és férfi négyes énekelte még néhány szép dalt, mire a nagyszabású koncert véget ért.

A hangverseny után kedélyes táncmulatság következett, amely egész a reggeli órákig tartott. A jelenvolt hölgyek közül, a rendezőségnek a következők neveit sikerült feljegyezni:

Asszonyok: Urbán Ivánné, Purgly Lászlóné, Bélafalvi Fekete Miklósné, Bartháné, Steiner Jakabné, Lőcs Rezsóné, Abray Gizi, Burián Jánosné, Mikolay Lajosné, Abray Lajosné, Kállayné, Hehs Vilmosné, Prohászka Józsefné, Frint Lajosné, Skrainka Lajosné, Lautner Mátyásné, Kneffel Lajosné, Weisz Endréné, Berényi Antónia, Haslinger Ferencné, Guld Emilné, Somogyi Agostonné, Dürr Kocsárdné, Erdős Pálné, Kondor Bertholdné, Fejér Gyuláné, Knóthy Gézané, Vulcu J. Maximé, Braun Gusztávné, Riehrer Jánosné, Sohlmann Mártonné, Mattuschik Mártonné, Kohányi Róbertné, Unger Péterné, Mályné, Katona Béláné, Kohlmanné, Pallikné, Gentsyné, dr. Vass Sándorné, Horváth Imréné, Almásy Pálné, Kovácsné, Vollak Józsefné, Medveczky Lajosné, Berán Béláné, Oravetz Miklósné, Sváb Antalné, Bérczy Odónné, Berger Gyuláné, Buja Sándorné, Aggvölgyi Lajosné.

Leányok: Bartha Ilonka, Kondor Nussi, Ulrich Ilonka, Kállay Dalma, Hauser nővérek, Kopp Erzsike, Skrainka Fany, Haslinger Böske, Réthy Sári, Riehrer Sári, Riehrer Janka, Somogyi nővérek, Horváth Irén, Knóthy Imi, Kohányi Zelma, Unger Illa, Bedrich Ilonka, Medveczky Etus, Berger Mici, Kohlmann nővérek, Gentsy Margit, Almásy nővérek, Hantschl Frida, Kovács Annuska, Vollak Annuska, Oravetz Mimi, Pálffy Irén, Riehrer Etus, Martincsek Juliska, Makay Olga, Herman Elza.

(=) **A „Gutenberg“-dalkör hangversenye.** Az aradi nyomdászok „Gutenberg“-dalkörének zászló alapja javára április hó 11-én, húsvét első napján a városliget összes termeiben rendezendő bálja iránt régóta nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik. Nagy buzgalommal fáradozik a rendezőség, hogy az estélyen résztvevő közönség jól érezze magát, kellemes emléke legyen a mulatságnak. A közönséget szórakoztatni fogja a táncot megelőző hangverseny, amelynek ügyes rendezése, a szereplők gyakorlottsága biztosítja annak, hogy meghallgatása nagy élvezetet nyújt. Hangverseny után tánc; erre itt igen nagy gondot fordított a rendezőség. A tánc kedvelő fiatalok teljes számmal vesz részt az estélyen, hogy táncosban nem lesz hiány, erről kezeskedik a nagyszabású rendezőség. Jegyek kaphatók előre az összes aradi nyomdákban.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség. 6001

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Andris sorozása. Nem közölhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 27.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Elkelt: 5 ezer métermáza 5 fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli záriát	2 órai záriát
Buza áprilisra ...	14.16—14.17	14.18—14.19
Tengeri májusra ...	7.62—7.63	7.65—7.66
Rozs áprilisra ...	10.41—10.46	10.39—10.40
Buza májusra ...	13.91—3.92	14.94—14.95
Zab áprilisra ...	9.02—9.03	9.02—9.03
Buza 1909 októberrel	11.28—11.29	11.26—11.27
Rozs októberre ...	9.37—9.38	9.35—9.36

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ...	625.—
Magyar hitelrészvény ...	736.—
Városi villamos vasúti részvény ...	264.—

IDEGENEK ARADON.

— Március 27. —

Fehér Kereszt szálloda. Kepes Lajos építész Budapest. — Iványi József mérnök Budapest. — Arvay Mór utazó Eperjes. — Biach Lajos utazó Szolnok. — László Sándor utazó Budapest. — Grünberg Lajos utazó Bécs. — Albrecht György állatorvos Lugos. — Barta Jakab utazó Budapest. — Krausz Ede utazó Besztercebánya. — Dómer Árpád utazó Losonc. — Fischer Richárd bérlő Monostor. — Varga Dóme utazó Budapest. — Jakoblevich Elemér utazó Bécs. — Schweig Herman utazó Bécs.

Központi szálloda. Turner Vilmos utazó Krakó. — Frankl Ede utazó Brünn. — Feldbauer Lajos utazó Temesvár. — Garlati János iparos Magyar-pécska. — Fürst Kálmán utazó Budapest. — Roth József kereskedő Szatmár. — Vode Gyula utazó Lugos. — Palmer Antal utazó Temesvár. — Jakabfy Dezső földbirtokos Puzstaszeg. — Fleischer Sándor utazó Budapest. — Hajszu József utazó Budapest. — Schlesinger Ferenc utazó Budapest. — Deutsch Jenő utazó Budapest. — Kovács Gyula dr. oszt. tanácsos Budapest.

Vass szálloda. Kugler Károly gépész Pusztacség. — Eszláry Gábor kereskedő Orosháza. — Beni Benjámín kereskedő Orosháza. — Steiner Béla vendéglős Pankota. — Glück Izidor utazó Pozsony.

Pannónia szálloda. Keregyó Flóriánusz aljegyző Románbogsán. — Jabkowski Mihály tanár Máriaradna. — Vitroel János bádógos Seprős. — Biermahstock Lipót kereskedő Csermő. — Liptai Kálmán kereskedő Lippa. — Herdt Mihály keres-

kedő Kápolnás. — Salz Ferenc mészáros Győr. — Grünfeld Fdrenc utazó Nagyvárad. — Langer Károly utazó Bécs. — Rosenthal Ignácné üzemi vezető Birtin.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi március hó 28-án:

Délután 3 1/2 órakor társékelte helyárrakkal:

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly. Zenéjét: Gábor Andor versére szerezte Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Lohonyay	Várnay Jenő.	Wallerstein	Leővey Leo.
Treszka	H. Harma h.	Gerő intéző	Delly Lajos.
Riza báróné	Wlassák V.	Bence	Kulcsár L.
imrédi	Mártoni R.	Elemériné	Zalay Margit.
Lőrentey	Hunyady J.	Idike	Kun Irén.
Elekés	Kertész D.	Székfü Bandi	Nagyiván I.
Poroszlay	Ajtai Odón.	Turi	Ladiszlay J.
Mogyoróssay	Sa. Ron:ay	Suták huszár	Pintye I.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este fel 8 órakor, rendes helyárrakkal:

B) bérlet. B) bérlet.

Gál Gyula vendégfelleptével:

Biboros.

Sainmű 4 felvonásban. Irta: Parker L. Napoleon. Fordította: Dr. Mihály J.

S Z E M É L Y E K:

Giovanni	Gál Gyula.	Francesco	Nagyiván I.
Giuliano	Delli Lajos.	Luigi	Keller I.
Bartholomeo	Várnay Jenő.	Bepoo	Leővey Leo.
Gaido	Hunyady J.	Pietro	Kertész D.
Andrea	Mártonfy R.	Claricia	Benkőné.
Petter Ramsen	Kulcsár L.	Philibeata	Kapoinay J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909 március hó 28-án, vasárnap:

1. A cigányó. Színes látványosság — 2. Izidor bajban. Komikus. — 3. Kötélfontás. Látványosság. — 4. Feltékeny férj. Bohózat. — 5. Séta Versaillesban. Történelmi kép. — 6. Az alkotmány kihirdetése Konstantinápolyban. Látványosság. — 7. Katonák átkelése egy folyón. Látványosság.

8. A fehér galamb.

Bohózat. Irta: Scagi

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázsda.

NYILTTÉR.*

ROHITSI STYRIA FORRÁS

GYÓGYVIZ.

Gyomor elrontás és gúrocák, Bright-féle tüdőgyulladás. Torok és gégehurut. Gyomor és bélkatarisus. Húgysavas bántalmak. Gyógyeredmény. Komóny székelés. Májbajok ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére:

HOFFMANN JÓZSEF

Budapest, V. Bathory-utca 8. sz. 3955

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em. Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. március hó 27.

Keresünk:

Aradra: 2 könyvelőt, műszaki irodába a gépirásban és német levelezésben jártas női alkalmazottat és 1 diszműáru szakmabeli segédet.

Vidékre: nőtlen gabonabevásárlót, egy megállapodott koru perfekt magyar-német és német-szerb levelezőt, továbbá 4 fűszer, rőfös és rövid és 2 kézmű szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvsmerttel bíró segédet.

Ajánlunk:

Női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, 2 irodistát, illetve könyvelőt, továbbá 9 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 rőfös, 3 fűszer és rövid, és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, titkar. 321 Keppich Zsigmond, igazgató.

Husvétii levelező-lap nagy választékban.

Szőlősgazdákhhoz.

A szőlőpótlások rendkívüli nehézségei és sikertelensége abban leli magyarázatát, hogy ahhoz nem a megfelelő, teljesen megbízható

I. oszt. gyökérdus anyagok, hanem mindenféle meg nem felelő ripária és oltvány lesz felhasználva.

Szőlőpótlás céljára gyoroki szőlőgazdaságomban igen bevált módon fajtiszta ripária-portális vesszőket gyökereztetek és szőlőoltványokat készítek, melyek a sikeres és eredményes szőlőpótlást mindenkinek biztosítják.

Jessék a hirdetést megfigyelni.

Vojtek Alajos

szőlőbirtokos.

Divatos

fűzők és különlegességek

ugy készen, mint méret után a legjobbak készülnek

Pilcz Irma

fűzőkészítőnél

ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékveteli utasítást.

Kornis Testvérek Az „ANKER“

élet- és járadék biztosító társaság vezérügynöksége.

A háborus hírek folytán mostanában gyakran felmerül az életbiztosításnak hadi biztosítással való kapcsolata.

Tudatjuk tehát, hogy a hadi kockázat átvételére vonatkozó eddigi 6 havi várakozási időt a most megkötendő biztosításoknál töröljük, vagyis a hadi kockázatot

az első naptól kezdve elvállaljuk.

Tartalékosok és póttartalékosoknál eddig csak a biztosított tőke feléig, legfeljebb azonban 10.000 koronáig vállaltuk el a hadi kockázatot, népfelkelőknél pedig legfeljebb 20.000 korona erejéig. Hajlandók vagyunk azonban ezen felüli biztosított összeg után is elvállalni a háboru kockázatát, ha ezért minden 1000 korona biztosítási tőke után 2 korona pótdíjat fizetnek évenként a biztosítás első 10 évében.

Ily értelemben már érvényben levő biztosításnál is elvállaljuk az itt említett illetékek ellenében azonnal kezdődőleg a hadi kockázatot

(feltéve, hogy azt a társaság eddig még nem vállalta el) legfeljebb 30.000 korona erejéig. Magasabb összegű biztosításoknál külön megállapodás szükséges.

Hivatásos katonáknak a biztosítási tőke 5-7%-át kell fizetni pótdíj fejében egy hadjárat, illetve egy év tartamára. Méltánylandó esetekben a társaság hajlandó ezt a pótdíjat több évre felosztani, úgy, hogy minden 1000 korona biztosítási tőke után évi 5-7 korona pótdíj fizetés jusson.

Azt hisszük, hogy a most kiélesedett külügyi helyzettel fogva nem szükséges külön kiemelni, mit nyújt társaságunk jelen előzenységével.

Telefon 501.

„NEW-YORK“

életbiztosító-társaság

alakult 1845-ben. Magyarországon 1886. óta.

A világ legnagyobb életbiztosító intézete.

A kötvények legliberalisabbak és megtámadhatatlanok.

Elismert aktívák 2.750 millió korona
Fennálló biztosítások összege 9.838 millió kor.

Elvállal hadikockázatot bármily nagy összegre, a kötvény kiállításának napjától fogva azonnali érvényességgel.

Díjtételek halálesetre egy évre

1000 korona tőke után	25 éves kor alapján	13-33
"	26	13-53
"	27	13-74
"	28	13-96
"	29	14-20
"	30	14-45
"	31	14-72
"	32	15-01

korona s így tovább.

Azon biztosítottak, kiknek már New-York kötvényük van,

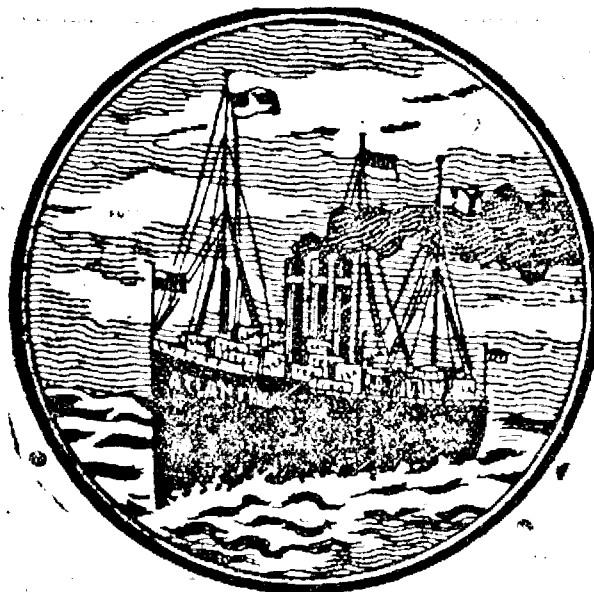
minden pótdíj, vagy díjmelés nélkül a háboru veszélyére is biztosítva vannak.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Braun Mór főügynök.

Apponyi ut 8. szám.

1266

Reggel, délután és este
igyunk
ATLANTIKA kávé,
ATLANTIKA teát
ATLANTIKA rummal

mert csak az
ATLANTIKA
kávé, tea, rum speciális üzletben
kapható

fűszer és illatszert káros szagtól mentes

kávé, tea, rum.

A kávékban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés.
Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA
Kávé és tea behozatal
Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

Van szerencsém szíves tudomására hozni nagyrabecsült vevőimnek és a hölgyközönségnek, miszerint a közelgő

tavaszi szezonra
megérkeztek

a legújabb párisi, bécsi és budapesti

divatkalapok.

Amidőn nagybecsű pártfogásukat kérem és azok szíves megtekintésére meghívom.

Tisztelettel 1117

LÁZÁR CZ TAMÁS GÉZÁNÉ
női kalap divatterme ARAD, Andrassy-tér 13.

Háboru veszélyére szóló életbiztosításokat azonnali érvényességgel

a legméltányosabb módozatok és legelőnyösebb feltételek mellett köt

a „**GRESHAM**“

életbiztosító társaság

(tartalékalapjai a 240 millió koronát meghaladják.) Felvilágosítást és prospectust a társaság igazgatósága Budapest, V. Ferenc József-tér 5-6. saját palotájában, valamint összes képviselői díjmentesen és legkészségesebben adnak.

Aradi vezérügynökség: 1225

Löbl Gyula, Elekes Gáspár,
vezérügynök. titkár.

Zrinyi-utca 4b. Telefon 154.

A következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

30.000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szathmáry: Humoros esetek. Miller: Trevarrack lord. Horváth: Mozgó fészületek. Zsoldos: A fekete huszár. Vera vallemásai. Hevesi I.: A milói vénusz. Lázár: Uj csapáson. Samarov G.: A cigány. Eötvös: A balatoni halász vége. Harc az alkotmányért. A bakony. Molnár: Pesti erkölcsök. Gallovich K.: Tüzimádók. Blos V.: A francia forradalom. Hervieux: Az idegen. Bárszony J.: Sugok valamit. Seress J.: A végzet. Pakots: A nyarádi kényur. Czobel M.: A két arany hajsza! Orczy Emma: Megfizetek! Pekár Gy.: A fringiai sipka. Dinklage: Az ötödik feleség. Bulwer: Éj és virradat. Daudet A.: Malomból irt levelek. Gagghy D.: A vetélytársak. Szomaházy J.: Aranykőd. Dr. Wiczmandy J.: Pillanat.

Némethen: Degré: Das Recht auf Untrene. Bartsch: Die Heindlkinder. Michalski: Anna Kuefer Jerome u. Tharand: Aus Sturm u. Not, Bourget: Der Emigrant, Stacpoole H.: Fanny Lambert, Mereschkowski: Leonardo da Vinci, Liebchen: Ein Roman unter Männern, Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trachtenberg, Schnitzler A.: Liebeleil, Alerna Sybilla: Eine Frau, Janitschek M.: Eine Liebesnacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock, Wasner G.: Dornröschen (Roman) Stilgebauer: Die blaue Blume, Malot: Heimatlos, Artzibaschew: Sanin. Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimbürg W.: Über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20-fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Szirmai: Táncoz huszárok. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I-V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de nincs, Curtis: Sorentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém. Kuncsel: Nagysád akar tőlem kis babát? Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány, ... Fall: Szerencse malacz. Rubens: A hollandi leány, Xaven: csavargó, — Strauss O: A részeg leány.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

981 könyv-, személy és papírkereskedése Aradon

Telefon 885. sz.

Hatóságilag engedélyezett

kiárúsítás
könyvek, papíráruk és
írószerekben

üzletáthelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papír- és írószer
kereskedésében

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papírok, levél-

papírok, borítékok,

csomagoló papírok

beszerzési árban

lesznek kiárúsítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényes, ízületi és meghűléses, bedőzések, sebek, égések, szélhűtés, és egyéb bőrbetegségek kezelésére használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviszáskor évtizedek legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Tórek József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz. Mindennapi szétküldés.

NOXIN

A LEGJOBB
CZIPŐ-
KREM.

NOXIN

A szabadalmaz. Kulcsosai.

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Főraktár: Aradon: ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE.

RÉTHY BÉLA
GYÓGYSZERESZT

PEMETEFÜZUKORKA
BEKÉSCSABÁN

ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és árrut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkánál. Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét válasszuk, mivel sok hamisítvány utánzata van. 1 doboz 60 fillér. Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Japan kávéház

tükrei,
falburkolatai,
gázkandeláberjei,
gázlámpái

olcsó áron eladók.
(Szent László-utca I. sz. alatt.)

Alapítva: 1860. **MÜNZI.** Állami távbeszélő 213.

eisőrendű kalap, uri divat és fehérnemű-üzlete
ARADON.

— A cs. és kir. 33. gyalgőszred tisztikarának szállítója. —

Előnyös fehérnemű-árjegyzék.

Fehér ing, puha redős pique mell	3-60 kor.
Fehér ing puha redős mell, selyem utánzat, megbízható minőség	4-40 ..
Fehér ing puha redős, angol pique mell, ellismert jó minőség	4-80 ..
Szines ing puha redős mell (batist utánzat) legújabb színekben	3-50 ..
Szines turistá ing, batist utánzat	3-50 ..
Szines sephir turistá és utazó ing legújabb színekben	4-40 ..
Eredeti angol sephir ing redős mell, remek szép színekben	5-20 ..

Szines rövid alsó nadrágok. 1-50, 2. 2-80 kor.

Mesés olcsó hártya árak.

3 pár fekete vagy nyars szín	1-50 kor.
3 pár divatosíkos	1-50 ..
3 pár divatosíkos jobb minőségű	1-50 ..
3 pár selyemutánzat nyars v. szines	2-20 ..
3 pár fél ózerna, kúnó minőségű	2-90 ..

Kérem kirakataimat arról is inkább megtekinteni, mert nagyon esimes kalap ajdonságok láthatók.

Somatose
(Fleish-Eiweiss)

a legrövidebb idő alatt emeli az

erőt.

Kapható gyógytárakban és droguerákban.

Steckenpferd-Liliumtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek, valamint nyári pattanások ellen!

— Mindenütt kapható. —

A KEZET
3
NAP ALATT

„MOLLY“

BÁRSONYPUHÁVÁ
ÉS
HABFEHÉRRÉ TESZI.

„Fehérsmerő levelek“

TORV. VÉDVE.

TORV. VÉDVE.

„MOLLY“ kitűnő hatású

Egy üveg ára 1 korona.

„MOLLY“

Egy üveg ára 1 korona.

KÉZFINOMÍTÓ

Tekinte es Hánzu Nestor urnak Arad.

Az ön által készített és forgalomba hozott „Molly“ kézfinomító szert — eredeti csomagolásban — tüzetesen megvizsgáltam és abban ásványi mérgeket vagy maró alkatrészeket nem találtam, amiért is az Ön által nekem bemutatott „Molly“ kézfinomító szert közegészségügyi szempontból **teljesen kifogástalan** minőségűnek jelentem ki.

Budapest, 1909. március 19-én.

Dr. Telbisz János,

kir. keresked. törvényszéki bitesvegyész.

1094

Tek. Hánzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön által készített Molly kézfinomítót hosszabb időn át használván, elhatároztam, hogy ezen kiváló minőségű bőrfinomító és ápoló szert a jövőben állandóan használni fogom. Felkérem tehát, szíveskedjék részemre újból néhány üveget küldeni.

Arad, 1909. március hó 10-én.

Tisztelettel
ösv. Andrányi Károlyné.

Tek. Hánzu Nestor urnak
Vörös Kereszt Drogeria

Arad.

A Molly kézfinomítót megkaptam és örömmel tudatom, hogy annak kitűnő hatása valóban megjelent, már az első használat után a kezeknek bámulatos puhaságot és fehérséget kölcsönöz. Szíveskedjék részemre utánvét mellett még 4 üveggel küldeni.

Mácsa, 1909. március 7-én.

Tisztelettel
Cselkó Árpádné.

Igen tisztelt Hánzu ur!

Hálával tartozom Önnek, amiért felhívta figyelmemet a Molly kézfinomító szerre. Mondhatom, nagyon megvagyok elégedve az eredménnyel s azóta folyton csak e kellemes és kitűnő hatású szert használom — a kezet már rövid használat után finomná és fehérré teszi. Azonkívül a hideg szél nem repeszti fel többé a bőrt, bárkinék is a legmelegebben ajánlhatom.

Zaránd, 1909. március hó 11-én.

Kitűnő tisztelettel
Szalay Imréné.

Tek. Hánzu Nestor urnak
Drogeria a „Vörös Kereszt“-hez

Arad.

Az ön által feltalált Molly kézfinomítót kiváló jónak találom és ezentul csakis ezt fogom használni.

Arad, 1909. március hó 13-án.

ösv. Jakabffy Zoltánné.

Tek. Hánzu Nestor urnak

Arad.

A mult alkalommal Ön által ajánlott kézfinomító kitűnően bevált. Küldjön részemre utánvét mellett 3 üveggel.

Székesút, 1909. március 3-án.

Tisztelettel
Friedrich Istvánné.

Tek. Hánzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön Molly kézfinomítója teljes megelégedésemre szolgált, igen kellemesen puhít és fehérit, miert is ismerőseim körében szívesen fogom ajánlani.

Budapest, 1909. március 4-én.

Papp Lénve.

A „MOLLY“ kézfinomító vidékre szállítva 3 üveg rendelésénél ingyen csomagolás és bérmentve. Aradon kapható: gutori Földes Kelemen, Vojtek Kálmán, Kárpáti János gyógyszerész uraknál és a készítőnél,

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

1588. 1909. tksz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A máriaradnai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Grün Matild és társa petrii cég végrehajthatónak 64 kor. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a követelés kielégítése végett az aradi kir. törvényszék illetve a mradnai kir. járásbiróság területén, levő óbersiai 7 sz. tkvi A. I. 17—4857 - 155. sor 44/a, 44/b, 44/c, 44/d, 46/a, 46/b, 46/c, 46/d, 47/a, 47/b, 47/c, 47/d, 337/a, 337/b, 337/c, 337/d, 338/a, 338/b, 338/c, 338/d, 399/a, 399/b, 399/c, 399/d, 390/a, 390/b, 390/c, 390/d, 391/a, 391/b, 391/c, 391/d, 947/a, 947/b, 947/c, 947/d, 1016/a, 1016/b, 1016/c, 1016/d, 1017/a, 1017/b, 1017/c, 1017/d, 1018/a, 1018/b, 1018/c, 1018/d, 1658/a, 1658/b, 1658/c, 1658/d, 1659/a, 1659/b, 1659/c, 1659/d, 1660/1, 1660/2, 1660/3, 1660/4, 1660/5, 1660/6, 1660/7, 1660/8, 1661/a, 1661/b, 1661/c, 1661/d, 1668/a, 1668/b, 1668/c, 1668/d, 1670/a, 1670/b, 1670/c, 1670/d, 1671/a, 1671/b, 1671/c, 1671/d, 1680/a, 1680/b, 1680/c, 1701/a, 1701/b, 1701/c, 1701/d, 1702/a, 1702/b, 1702/c, 1702/d, 1724/a, 1724/b, 1724/c, 1724/d, 1725/a, 1725/b, 1725/c, 1725/d, 1733/a, 1733/b, 1733/c, 1733/d, 1734/a, 1734/b, 1734/c, 1734/d, 1768/a, 1768/b, 1768/c, 1768/d, 1769/a, 1769/b, 1769/c, 1769/d, 1770/a, 1770/b, 1770/c, 1770/d, 1771/a, 1771/b, 1771/c, 1771/d, 1830/a, 1830/b, 1830/c, 1830/d, 1667/a, 1667/b, 1667/c, 1667/d, hrsz. ingatlanokból valamint az ezek után kiosztott A. I. 156 157

sor a. erdő és legelő illetőségéből végrehajtást szenvedett jutalékára továbbá az óbersiai 7. sztkvből időközben az óbersiai 138 sz. tkvbe átvitt A. I. 1-8 sor 945/a, 945/b, 945/c, 945/d, 946/a, 946/b, 946/c, és 946/d, hrsz. ingatlanokból végrehajtást szenvedettek jutalékára 1135 korona mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendel-
tetik

Az árverés megtartására határ-
lapul 1909. évi június hó 22-ik
napjának d. e. 12 1/2 óraja Óbersia
községházához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülirt
birtokjutalék a kikiáltási ár két
harmadánál olcsóbb áron el nem
fog adatni. A mennyiben ezen
összeg el nem éretik, az árverést
a kiküldött felfüggeszti. Árverelni
szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10 %-át bánatpénzü
készpénzben, vagy az 1881. évi
LX. t. c. 42. § ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirokbán a kiküldött kezeihez
letenni avagy az 1881. LX. t. c.
170 §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt
átszo gáltatni

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.
M. Radnán, 1909. évi március
hó 11-én.

Nyisztor,

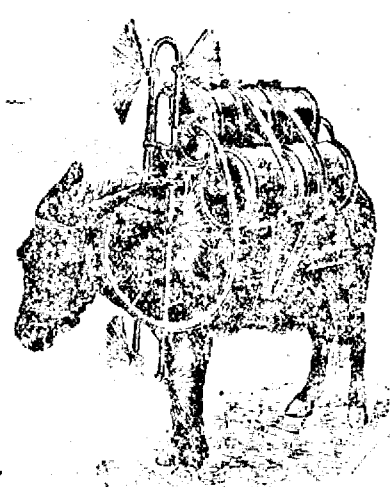
kir. aljbíró.

1290

FODORA.
hatóságilag engedélyezett
magán detektiv és felvilágosító intézete.
Házasságközvetítő iroda
Arad, Szabadság-tér 12., I. em. 1234
Elvállalok bizalmi, örökségi és egyéb kényes ügyekben kutatásokat, személyek, lakások, üzletek avagy alkalmazottak feltűnés nélküli megfigyelését, eltűnt egyének és nevtelen levelek kinyomozását bel- és külföldön.
Minden szakba vágó közvetítés.
Titkos intézkedés: Valamennyek kéretik!
Hivatalos óra délelőtt 10—12-ig, délután 5—7-ig.
Levélbeli meghívásokra bárhol megjelenek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a 1222
tavaszi idényre
rendelt legujabb divatu angol, francia és hazai szövetek megérkeztek.
Készpénzfizetés mellett a legujabb divat szerint és a legjutányosabb árak mellett elvállalok mindennemű
férfi ruhákat készítésre.
Ezen körülményre különösen felhívom eddigi tisztelt ve-
vőimnek, valamint a nagyérdemű közönségnek becses fi-
gyelmét.
Elsőrendű szabászat. Pontos és szolid kiszolgálás.
Inokai TÓTH LAJOS,
uri szabó
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 25. SZ. (Neuman-palota)

**Önműködő
háti permetező!**

Nechville szabadalma 1907. évből.
Gyümölcsfák, répa, burgonya és
egyéb növényzeinek, de különösen
peronospora ellen szőlőtökének!
Gyors és olcsó munka!
Egy személyt igényel, aki az álla-
tot vezeti és egyidejűleg permetez.
Sik és hegyes talajra is igen elő-
nyös. Töltés ideje 2 perc. Fecs-
kendezése a legideálisabb.

Újdonság! „JÖVŐ” hátipermetező

Nagy munkaidő megtakarítás!

Olcsó ár!

Fáradtság nélküli permetezés.

A Jövő permetező egy lóra vagy számarra alkalmazható

Kizárólagos
raktár:

Kovács Soma és Tsa

gép- és műszaki üzlete, Arad. 461

Vizvezeték, csatornázás

berendező műhely,

hol mindennemű csatornázást, fürdőszobát, szagtalan üröklosetteket, vízfűtést, acetelin és Benoid felszerelést és vezetékek berendezését és ezek átalakítását, valamint mindenféle szivattyúkat, Nordonkutakat, 6 óra alatt üzembevehető, úgy helyben mint vidéken gyorsan és pontosan eszközöltetik.

22 évi tapasztalatom, valamint 13 évi aradi működésem biztosítékot nyújt t rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan, lelkiismeretesen, lehetőleg olcsón eszközölöm.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri 1801

Mókos Márton

szerelő mester,

ARADON, PETÓFI-UTCA 4. SZÁM ALATT.

SZŐLŐPÓTLÁSHOZ
rendkívül gyökérdus, fajtisza
hárszal kötve készült
szőlőoltványok
továbbá 1 és 2 éves rend-
kívül gyökérdus, fajtisza
Riparia Portalis
alany bármily mennyiség-
ben kapható.
Kéretik a szükségletet előjegyeztetni.
Vojtek Alajos
szőlőgazdasága GYOROKON.
Telefon Arad 147. Telefon Gyorok 14.

APRO HIRDETÉSEK.

Négy szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel májusra átadó, Damjanich-utca 14. sz. alatt

Egy művelt árva orléány

intelligens fiatalember discret barátságát keresi. Ajánlatokat „Erzsike 888” Arad főposta postrestante

Cukor, kávé, c'goria, szilva, maceszli és maceszgrís, szirmai szilvórium, bor legelőnyösebben kapható Preisach Vilmos Arad, Árpád-tér 4. szám alatt. 1250

Keresek

intelligens urí csa'ádnál teljes elátást, három gymnáziumot végzett tanuló részére. Megkereséseket kérom Martens Caesar cukoripari igazgató Mezőhegyes, címre küldeni.

Ászialos szerszám

gyalupaddal együtt eladó. Szélt-utca 2. sz. 1285.

Modern

hálószoba berendezések jutányos áron eladók Part utca 4. Molnár Antal. 1277

Keresek

ügyes, szakképzett vas- és fűszerárú segédet. Ajánlatok: Duffek Kálmán, Fankota. 1291

Orth. checscherrel ellátott schiller es fehér borok, ugyasint szilvórium és mindennemű husvétli fenyő ág. Krauszmann-Sománénál Asztalos Sándor-utca Orth. izr. imaházépületben kaphatók 1239

Egy elegáns,

finom tavaszi felöltő olcsó árban eladó. Megtekinthető Atzél Peter-utca 2., I. emelet. 1299

Szép üzlethelyiség

Asztalos Sándor-utca 10. sz. házbán azonnal, vagy május 1-re olcsón kiadó. Értekezhetni Szabadság-ter 8., a kapuban. 1298

Versenyáron alul

szállít kékkő, Raffiahársat Kovács-Soma és Társa cég Aradon. Eredeti Vermorel perimetezők és Kémporfiók. 5871

Jég

kapható háztartási célokra naponta hazhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 19. sz. 1292

Vidéken

egy jóforgalmu vegyeskereskedés, berendezéssel együtt. Dohány és italmérési engedéllyel egybekötve más vállalat miatt május hó elsején átadható. Cím a kiadóban. 1153

Házvezetőnőnek

ajánlkozik a háztartás minden ágában jártas középkorú urí özvegy asszony. Cím. megtekinthető a kiadóban. 1188

A Nagy Sándor 1231

és Török Ignác-utcában levő nagy sarak telek, mely több házteleknek alkalmas (felosztható), a „Csezebogár”-tva címzett vendéglővel együtt, vagy anélkül szabad kézből eladó. Értekezhetni Hoffmann Antal üzletében. Andrassy-tér 14.

6 szobás lakás

minden kényelemmel, továbbá 200 m² ntr. alapterületű pinceraktár, műhelynek is alkalmas, május 1-től kiadó Braun N. A., Boros Béni tér 9. 1221

Vesztek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb áron egy helyben mint vidéken is. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Antiquár könyvek nagy készlete. Irodai cikkek, nyomtatványok. Kerpel Izsó könyv-, papirkereskedés és kölcsönkönyvtára Aradon. 262

Eladó 1118

Orczy-utca 7. s ámu ház. Ugyanott 250 hektoliter prima mokrai bor. Borvevőnek aradi házamban ingyen pineét és hordót adok szüretig.

Eladó magánlak

6 s'oba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45 sz. 1198

Angol hölgy

Grákat ad. (Berlitz módszer.) Erdelőknek szivességből Kerpel Izsó ur ad továbbí felvilágosítást. 1267

Egy fekete

üszkár kutya, amely Káro névre halálát elvesztett, becsületes megtaláló jutalomban részesül Worafka huszárezrednél, Batthyány-utca 26. 1272

„Dalia“

jelige alatt a kívánt helyre levélment. 1247

Kifutó fiu fizetéssel

felvétetik Ingusz I. és fia könyvkereskedésében. Ugyanott egy 4 kerekű kézi kocsi megvételre kerestetik. 173

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán levő

Schreyer-féle

telkek eladók.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók

Dr. Szende Tivadar

ügyvédi irodájában 608

Szabadság-ter 12. sz.

NIGRIN

Ha a bőrnek nagy tartósságot

óhajt adni, úgy kérje világosan a Fernolendt-féle

fénymázt vagy finomabb bőrnek a Fernolendt-féle „Nigrin“-t, mely gyorsan a legpompásabb fényt adja. — Mindenütt kapható. 5926

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS. A gyár már 77 év óta fennáll.

1586/909. lksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A máriaradnai kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Grün Matild és tsa petrési cég végrehajthatónak 21 kor. 35 fill. tőke követelés és járutekai iránti végrehajtási ügyében a követelés kielégítése végett az aradi kir. tvszék, illetve a mradnai kir. j'biróság területén lévő óbersiai 68. sz. tjkvi A I 16. 18-28, 30-38. sor 487., 578., 728., 729, 766., 768., 781., 782., 807/a, 826., 913., 1058., 1059, 1429., 1431., 312/c, 587/a, 716 a, 911, 288/a hrsz., valamint az ezen ingatlanok után kiosztott A I. 39., 40. sor erdő és legelő illetőségre 983 kor., az óbersiai 47. sz. tjkvi A I. 17. 141. sor 141., 144., 367, 371., 1019, 1023., 1060. 1420/b, 1638., 1639., 1640., 1664., 1728., 1749., 1789, 1790., 1796/b, 1820/a, 42/c, 139., 142/7, 1785/1, 1819., 1694/1, 1695/1, 1742/1, 332/b, 333., 1785/2., 1636/b, 1637/b, 1721/3., 1727/3, 1873/3, 1694/4., 334/3., 1020 c, 1024/a, 1115/4., 1422/4., 1635/3., 1635/5., 1637/a, 1721/4., 1727/4, 1873/4., 1877/2., 1785/6., 142/3, 327/2., 334/5., 1115/8., 1422/5., 1635/5., 1636/2., 1721/5., 1727/5., 1873/5., 1694/6., 1695/6., 1877/3, 142/2., 327/4, 334/2, 1020 a, 1422/1., 1635/1., 1636/4., 1721/1., 1727/1., 1873/1., 1877/4., 1695/2., 16/4/2, 1115/6., 1785/3., 142/1., 327/6., 334/1., 1024/6, 1422/2., 1635/2., 1636/3., 1721/2, 1727/2, 1873/2., 1877/6., 1694/3., 1695/3., 1742/6., 1115/7., 1422/6., 1422/3., 1635/6., 1695/4., 327/1., 334/4., 1785/1., 1819., 1694/1., 1695/1, 1742/c, 332/b., 333., 1694/5., 1785/5., 142/4., 142/6., 142/5., 327/3., 327/5., 334/6., 1020/6., 1115/5., 1115/9., 1635/4., 1635/6., 1636/5., 1694/7., 1695/7., 1721/6., 1727/6., 1785/4., 1785/7., 1783/6. hrsz. ingatlanokból, valamint az A I. 142. 143. sor a. ingatlanokból végrehajtást szenvedő jutalékára és pedig a C 1. t. a. öz. Kiss Stefánné és a C 9. t. a. Kiss Ruzsalinné, szül. Brunyeszk Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szolgálmi jog fenntartásával 400 kor., mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1909. évi június hó 22-ik napjának d. e. 12 órája Óbersia községházához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülírt birtokjutalék a kikiáltási ár kétharmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. A mennyiben ezen összeg el nem éretik, az árverést a kiküldött felfüggeszti. Árverelni szándékozók tar oznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirokban a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881: LX. t. cikk

170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. j'biróság, mint tkvi hatóság. M.-Radnán, 1909. évi március hó 11-én.

Nyisztor,
kir. aljbró.

Sarok üzlethelyiség kiadó.

József főherceg-ut 12. számú házunkban, Maros-utca sarkán levő

nagyüzlethelyiség kiadó.

A 20 méter fronttal bíró nagy helyiséget két vagy három részre osztva is bérbeadjuk.

Bővebb értesítést fődszinten levő irodánk nyújt. 1212.

Fodor és Reisinger.

1083 - 1908. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróságnak 1908. évi Sp. II. 1260. számú végzése következtében Dr. Köpf János ügyvéd által képviselt Kovács Soma javára 127 kor. 84 fill. s jár. erejéig 1908. évi december hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2320 koronára becsült következő ingóságok, u. m. buza, tengeri, olajsajtó gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbiróság 1908. évi V. 616. sz. végzése folytán 44 kor. 14 fill. hátralékos tőkekövetelés erejéig, Simádon leendő megtartására az 1909. évi március hó 30-ik napjának delutáni 1/3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1909. évi március hó 14. napján.

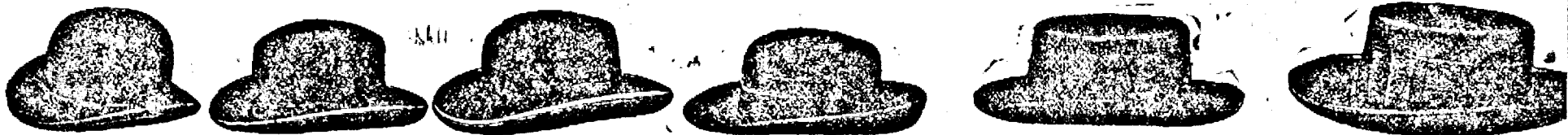
Balassa,
kir. bír. végrehajtó.

1207

FISCHER SIMON Nagyáruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

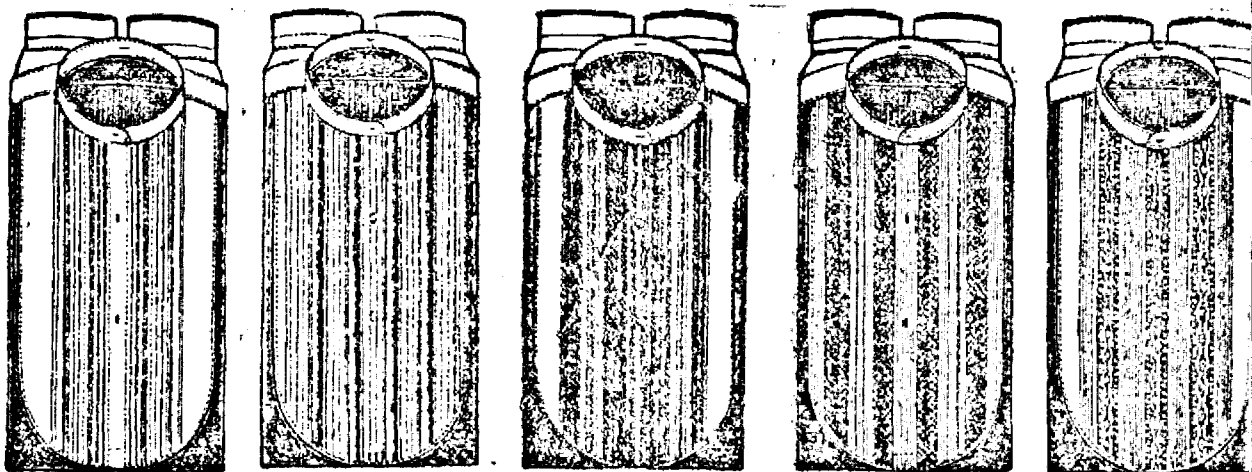
Divatos kemény ka- lap frt. 2.25 frt. 3.	Divatos puha strapa kalap frt. 1.50, frt. 1.75.	Finom színes és fekete kalap frt. 1.90, frt. 2.50	Sportkalap, vízmentes frt. 1.80, frt. 2.25.	Legújabb frizkalapok minden szín- ben s formában frt. —.90, 1.25, 1.50.	Elegáns nyulszőrkalapok szí- és fekete ujdons. frt. 2.50, 3.
---	--	--	--	--	---

Figyelem!

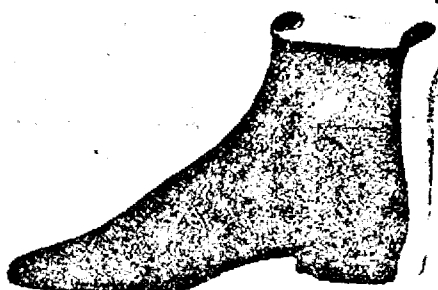
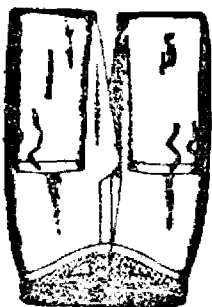
Ertesítés!

Ertesítem a t. vevőközönseget, hogy a cé-
gemnek sikerült készpénzért nagyobb partivé-
telek férfi fehérnemű, férfi és női esőernyő, r-
zsebkendők, és nagy mennyiségű férfi és női
harisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönse-
g most a cégnél a szükségletét rendkívül olcsó
árban beszerezheti.

Vidéki megrendelések pontosan lesznek
eszközölve.

Férfi ing színes mellű frt. 1.35.	Puha fehér férfi ing madapolan rek- lam ár frt. 1.45.	Férfi chifon ing kemény mellű frt. 1.25, frt. 1.45.	Finom angol Sep- hier férfiing ujdon- ság, rekl. ár frt. 1.75	Francia batisztin cégemnek külön- gessége frt. 1.9
--------------------------------------	---	---	---	--

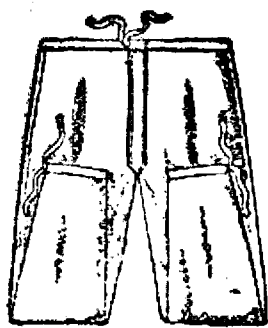

Francia Sepper al-
sónadrág huzás-
rekl. ár 98 kr. 1.25

Finom helybeli készítményű férfi-
cipő Box vagy Chewreaux frt. 5.90
és frt. 6.50.

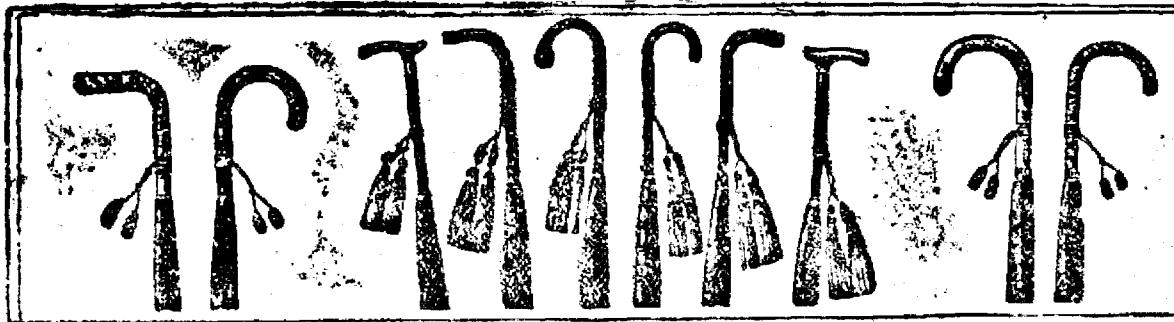

Fin selyemny: kken- dő reklám ár .5 kr	Selyem nyakkendők ujdons. 35 kr. 39 kr.	Finom selyem magantólc- nyakkendő 39, 45 és 50 kr.	Ujdon ájok tisztá selyem nyakkendők selyem bé- lővel 50 kr.	Különlegességek egés- hez B. okot selyem kendőkben, 75 kr.
---	--	---	---	--

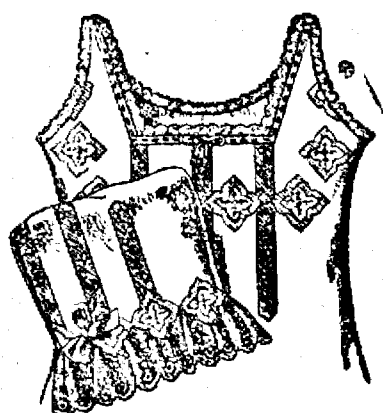

Lábravaló bőrerős va-
szonból reklám ár 85
és 95 kr.

Finom helybeli készítményű férfi
Box fűzős cipő frt. 5.95. Chewro
bőrből 6.75 és frt. 7.75.

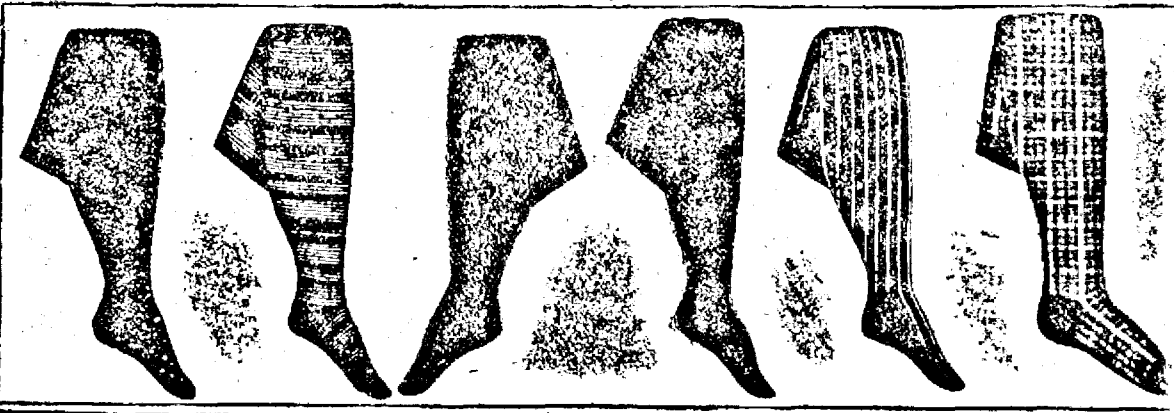

Kitűnő strapa eranyo reklam ár frt. 1.25 és frt. 1.35.	Külön női és férfi strapa eranyo frt. 1.39. Finom selyem férfi és női ernyő csak cé- gemnél kapható! Frt. 1.75.	Ujdonság! Boterny frt. 1.95, Boternyő be- tokkal frt. 2.45.
--	---	---

Finom madapolan női ingek és
nadrágok nagy választékban 95
kr., frt. 1.25, frt. 1.75.

Női hálókabát nagy vá-
lasztékban
frt. 1.50, 1.75 1.90.

Figyelem! Női és férfi harisnyákban rendkívül nagy **Partivétel** folytán való
bámulatol olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kihasználá-

Minden sorsjegy nyer.

Amerika és Arad.

Minden sorsjegy nyer.

Minden sorsjegy nyer.

Minden szenzációt Amerikának szoktunk tulajdonítani, mert már ott tartunk, hogy minden sablontól elütő találmányt vagy újrendszert Amerika jelzővel szoktuk felemlíteni és megkülönböztetni a köznapiasztól, mintegy jelezvén, hogy ez új és jó.

Pedig kár mindent a transatlantikai yankeek eszének tulajdonítani, van nálunk is új és jó dolog, csak hogy nem vesszük olyan hamar észre, mint az amerikaiakat, mely a reklám nagy dobjával szokott megjelenni.

Az Országos Gyermekvédő Ligának új tombolajátéka valóban még az amerikai szenzációkon is tútesz, mert arra igazán még nem volt eset, hogy egy 400000 darabból álló tárgysorsjátéknál minden szám nyerjen.

A Liga sorsjegyei kivétel nélkül nyernek, a legkisebb nyeremény arany vagy ezüst tárgy. Van 10 nagy értékű főnyeremény; legelső nyeremény 20000 korona, több mint 20000 drb. nagyértékű arany és ezüstdarab, és vagy 380000 drb. szebbnél-szebb ékszer, melyet a Liga részben ajándékképpen kapott, részben pedig vásárolt.

Nagy előnye még a játéknak, hogy minden sorsjegyen még szelvény is van, mely külön játszik 500 értékes arany és ezüst ékszerre.

Tehát senkisémet kockáztat és senkisémet ajándékoz és mégis segíti a Ligát, ha vesz korona 50 fillérért egy darab sorsjegyet.

1049

A sorsjegyek Aradon minden tőzsdében és több üzletben kaphatók. — Főelárusító Arad és Aradmegye részére: **KEPPICH ZSIGMOND** (Neuman-palota.)

Legújabb tavaszi újdonságok

női divat costümök

női divat felöltők

ottomán kabátok

igen nagy választékban

RADÓ GYULA

női felöltő áruháza

1224

ARAD, a Minorita-templommal szemben.